

Nepriklausoma

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 22 (54-ieji metai) 1994 LAPKRIČIO NOVEMBER 2 d. DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS •

7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

I VYKIŲ
APŽVALGA
B.N.PASIKĖSINTOJAS TIES
BALTAISIAIS RŪMAIS

JAV prez. Bill Clinton'as saugiai sugrįžo namo po sėkmingo Taikos skatinimo vizito Viduriniuose Rytuose ir kitose labai nesaugiose vietovėse, spalio 29 d. popietyje, Baltuose Rūmuose poilsiaudamas stebėjo futbolo žaidynes viršutinėje Rūmų dalyje.

Pasigirdo šūviai iš Pennsylvanijos Ave., pusės, priešais Baltuosius Rūmus. Bent 3 kulkos atsimušė į pastatą, viena jų netoli priekinių durų, kita - netoli šeimos sekcijos. Bent penketas kulkų palietė spaudos salę vakarinėje pastato pusėje, viena jų iškūlė langą. Sužeistų nebuvo.

Stovinėjantys aplinkui turistai, gėrėjęsi Baltųjų Rūmų vaizdu, šaukdami puolėsi į kitą gatvės pusę. Kalitininką sučiupo du praeiviai vyrai, atėmė iš jo pusiau automatinį šautuvą, kai, užsibaigus šūvių serijai, jis ruošėsi įdėti kitą apkabą.

Saugumo tarnyba tuojau įsismė ir išgabeno. Jis 26 m. amžiaus, Francisco Martin Duran, gyvenęs Colorado Springs, vartojo Kinijos darbo pusiau automatinį šautuvą SKS, kurį buvo atsinešęs, paslėpęs po savo paltu.

F.M. Duran'as jau atlikęs 3½ metų kalėjimo bausmę už smurtinius veiksmus ir netinkamą elgesį. Jo kaimynai sakė, kad jis esąs baldų meistras, rengdavosi kamuflažine uniforma dieną ir naktį. Žmonai pasakęs, kad einas pirkti šaudymo pratimams reikmenų ir namo nesugrįžo.

Keistai elgiasi prezidentinių rūmų speciali saugumo tarnyba, jeigu po prieš 6 savaites įvykusio lėktuvo įsiveržimo į Baltuosius Rūmus supantį plotą ir pažadėjus stipresnę apsaugą - pasikėsintoją sulaukė eiliniai praeiviai!

TV ekrane šis įvykis plačiai komentuojamas, nors prez. Clinton'as į jį reagavo sąmojuotai. Priešmenama, kad Britanijos sargyba be jokių matomų dramatiškų užtvarų ar kitokių priemonių, sėkmingai apsaugojo nuo pasikėsinių Anglijos min. pirm. M. Thatcher ir J. Major.

Specialūs šauliai, budintys strateginėse vietose, pranešama, sekė įvykį, bet nešovė, vengdami pataikyti į aplinkui stovinėjančius turistus.

IR RUSIJOJE
UZMUSTAS REPORTERIS

Dimitri Cholodov'as, 27 m. amžiaus, "Moskovskij Komsomolec" laikraščio žurnalistas, atidaręs bombą užtaisytą portfelį redakcijos patalpose, žuvo. Jis rengė reportažą, skirtą parlamentui dėl nelegalios ginklų prekybos, kurią vykdė Rusijos kariuomenė.

Minimo laikraščio straipsniai patiekia užuominas, kad, surinktomis žiniomis, Gynybos ministeris Pavel Gračov'as esąs įsivėlęs į korupciją ir į minimo žurnalisto nužudymą.

P. Gračov'as perdavė laikraščio redakcijai į teismą, tvirtindamas, kad ji yra nusistačiusi prieš kariuomenę ir kad jos iškelti kaltinimai esantys politinė provokacija.

P. Gračov'as, 46 m., iškilo į valdžią po 1991 m. rugpjūčio mėnesio įvykių Maskvoje, kai jis padėjo ginti prez. Boris Jelcin'ą sovietams bandant pravesti ginkluotą perversmą.

● BRITŲ karininkai tikrina UKRAINOS karinių lėktuvų numerius, kurie, pagal susitarimą, yra sunaikinami. Per paskutinius 3 mėnesius 90 lėktuvų išmontuoti ir daugiau kaip 200 sunaikinti karinėje bazėje į Rytus nuo Kijevo.

JAV IR KORĖJOS
SUSITARIMAI

Po 4 mėnesių trukusių sunkių derybų, JAV ir Šiaurės Korėja spalio 21 d. pasirašė susitarimą, kad Š. Korėja sustabdys branduolinę pramonę, atsisakys ambicijų tapti branduoliniu ginklų pajėga ir atvers duris į dvejus slaptas karines vietas tarptautiniams ekspertams, kad galėtų tikrinti ar Pjongjang vyriausybė vysto branduolinę pramonę.

Už tai - tarptautinė komisija užtikrins, kad Š. Korėjos dabartiniai, grafitą naudojančios branduoliniai reaktoriai būtų pakeisti lengvojo vandens reaktoriais. Pastarieji laikomi mažiau pavojingais, nes pagamina labai mažą kiekį ginklamis tinkamo plutonio.

JAV taip pat sutiko užmegzti žemesnio rango diplomatinį ryšius su Š. Korėja.

Prie šių naujų derybų pasisekimo, po UN sankcijų pritaikymą Š. Korėjai už atsisakymą inspektuoti jos branduolinių įrengimų, didele dalimi prisidėjo buvęs JAV prez. Jimmy Carter'is.

RUSIJOJE ĮVYKO ANTRAS
LĖKTUVO PAGROBIMAS

Spalio mėn. 27 d., pagrobęs nedidelį keleivinį lėktuvą Dagestane, Mahačkala aerodrome, grobikas susisprogdino, kai policijos daliniai auštant apsupo lėktuvą.

Spalio mėn. 28 d., Mask-

vos Vnukovo aerodrome buvo bandoma pagrobti keleivinį lėktuvą su 164-iais keleiviais. Sustiprinta policija tuojau suėmė grobiką, kuris reikalavo 2 mil. dolerių, revolverio, radijo, cigarečių, anglų kalbos vertėjo ir Irano bei Irako žemėlapių.

Šis lėktuvas buvo ruošiamas skrydžiui į Mineralnyje Vody Pietų Rusijoje. Įdomu, kad ypač ši pietinė sritis šiais metais pasižymėjo nepavykusiais bandymais grobti lėktuvus, kai kada baigiantis rimtais, fatališkais susirėmimais su policija.

UGNIAKALNIS SPIAUDOSI
AUKSU

Galeras ugniaakalnis Kolumbijoje, Andų kalnyne susiformavo prieš daugiau kaip ½ milijono metų. Jį surado ir tyrinėjo Los Alamos Valstybinės Laboratorijos mokslininkas dr. Fraser Goff.

JAV Seattle mieste Geologijos D-jos metiniame susirinkime šiomis dienomis dr. Goff patiekė pranešimą, kad šis ugniaakalnis kasdien į atmosferą išspjauja daugiau kaip svarą aukso ir apie 45 svarus aukso kasmet ant uolų, kurios randasi jo krateryje.

Praeitais metais sausio mėn. išsiveržus Galeras'ui, žuvo 6 mokslininkai, rinkę tuo metu kraterio sudėties pavyzdžius.

Priejimas prie Galeras ugniaakalnio yra griežtai saugojamas vietos valdžios ir Kolumbijos geologų.

ČEČENIJA SKUNDŽIASI
DEL RUSIJOS AGRESIJOS

ELTA praneša, kad Čečėnijos parlamento pirmininkas Isa Idigov'as telegrama kreipėsi į Lietuvos Seimo pirm. Česlovą Juršėną ir Seimo narius, prašydamas paramos, nes Rusija, kaip rašoma telegramoje, vykdo agresiją prieš Čečėniją, nors tiesioginiai karo nepaskelbė. Rusijos kariuomenė, esą, prisidengdama neegzistuojančia opozicija, kaunasi Grozno mieste ir kyla pavojus, kad tautos išrinkta teisėta valdžia, paskelbusi Čečėnijos Nepriklausomybę, gali būti pašalinta.

Lietuvos Seime opozicijos vadas Vytautas Landsbergis išplatino pareiškimą dėl karo veiksmų Čečėnijoje. Jame, tarpe kita ko, rašoma: "Tai Rusijos kariuomenės vadų įvykdytas užpuolimas, kaip 1991 metų sausio 13 d. Vilniuje, tik skirtumas tas, kad Rusijos Federacijos vadovybė tada buvo teisingumo ir taikių sprendimų šalininkė.

Bepasmis kraujo liejimas, norint jėga išlaikyti visų carų imperijos užkariavimus - itin blogas ženklas tarptautinei tvarkai ir demokratijos raidai Rusijoje".

EKSTREMISTAI SUSPROG-
DINO TEL-AVIVE KELEIV-
NĖI AUTOBUSA

Palestiniečių HAIMAS grupė, nepripažįstanti Izraelio valstybės, prisiėmė atsakomybę už spalio viduryje susprogdintą autobusą su keleiviais Tel-Avive. Žuvo 23 žmonės, įskaitant sprogdintoją, sužeista apie 40.

Ši fantastiška ir bereikalinga agresija prieš Izraelio valstybę, prisiėmė atsakomybę už spalio viduryje susprogdintą autobusą su keleiviais Tel-Avive. Žuvo 23 žmonės, įskaitant sprogdintoją, sužeista apie 40.

Po šio įvykio Y. Rabin davė įsakymą ieškoti ir likviduoti karinius HAMAS grupės vadus.

Taip pat yra uždarytas susisiektis su Vakariniu krantu ir su Gazos juosta, iš kur palestiniečių darbininkai galėdavo atvykti įvairiems darbams į Izraelį.

PREZ. ARISTIDE
PLANUOJA REFORMAS

Neišvengus kai kurių smurto pasireiškimų gatvėse prieš itariamuosius "attache", prez. Jean-Bertrand Aristide pakartotinai ir primygtinai ragino haitiečius baigti puolimus prieš buvusio režimo pritarėjus.

Prezidentas pravedė pokalbį Valstybės Rūmuose su šimtais žurnalistų. Pareiškė, kad jau pradėjo pokalbius su kariškiais, kariuomenės pertvarkymo reikalais ir su politinių partijų atstovais, kad būtų išklaustos įvairios nuomonės. Pabrėžė, kad būtina reformuoti teisinę sistemą. Reikia išklausti nukentėjusiųjų balsus, bet teisingumas privalo vykti per teisinę įstaigą, o ne kaip kam papuolė. Jis pabrėžė, kad jo vyriausybėje bus atsovaujami visi Haiti ekonominiai sluoksniai.

Haiti valstybės turtuoliai, kurie ilgai dominavo politini gyvenime, prisibijo Aristide, karšto didžiosios vargingųjų ir apleistųjų masės užtarėjo.

Taigi, gal laikas prasiblaivyti ir rasti būdų, kad visiems gyvenimas palengvėtų, pradant nuo paprasčiausių higienos įrengimų valstybėje, beraščių švietimo ir apmokymo, gyvenviečių sutvarkymo, atsisakant per didelio liuksuso.

NAUJA DERLINGŲ RYŽIŲ
RŪŠIS

Pranešama, kad Tarptautinės Ryžių Tyrimo organizacijos mokslininkams pavyko išauginti ryžių rūšį, kuri, esant geroms sąlygoms, duoda 25% didesnę derlių, negu dabartinės rūšys. Augalą reikia patobulinti, kad galėtų išvirtiinti įvairiose sąlygose ir vietovėse. Tikimasi, kad po keletos metų tai pavyks padaryti.

KLB XV-TOSIOS KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMO TREČIOJI SESIJA VYKS Š.M. LAPKRIČIO MĖN. 12-13 D.D., LIETUVOS KANKINIŲ PARAPIJOS MUZIEJAUS PARODŲ SALĖJE /ANAPILIS, 2185 STAVE BANK RD., MISSISSAUGA/.

Registracija - 9 val.r., sesijos pradžia - 9:30 val. r. Pasibaigus diskusijoms ir po vakarienės - 7 val.30 min. PRISIKELIMO PARAPIJOS SALĖJE VYKS BOSTONO ETNOGRAFINIO ANSAMBLIO "S O D A U T O" koncertas.

SEKMADIENĮ, LAPKRIČIO mėn. 13 d., po Mišių LIETUVOS KANKINIŲ P-jos BAŽNYČIOJE skirta valanda laiko PLB Valdybos pirm. Broniaus Nainio pranešimui.

Sesijų nutarimų svarstymu ir tvirtinimu 1 val.p.p. numatoma suvažiavimo pabaiga.

DEŠINĖJE-
MAJ.L.

Baršauskas,

pakeltas

į pulkininko

lt. laipsnį,

spalio mėn. 30 d.

pradės eiti

vyresniojo

apmokymo

personalo pareigas

Ottawoje,

"National

Defence

Headquarters"

įstaigoje.

Gynybos Ministerijos
Informacija

Pulkininkas-Leitenants

Laisvydas K. Baršauskas

PASAULIO LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖS GARBĖS
TEISMO PRANEŠIMAS

Adolfas Damušis sveikatos sumetimais pasitraukia iš PLB Garbės teismo. Vieton jo, Garbės teismo nariu tampa dr. Petras Lukoševičius, gyvenantis Toronte, Kanadoje.

Pranešama taip pat, kad Garbės teismas spalio 22

ANGLIJOS KARALIENĖ
VIEŠĖJO MASKVOJE IR
ST. PETERSBURGE

Š.m. spalio mėn. 18 d. karalienė Elizabeth II su savo vyru princu Philip buvo pagerbti valstybiniam pokylyje Maskvoje. Ta proga prez. Boris Jelcin'as su savo palyda buvo pasipuošę frakais, pirmą kartą toks įvykis po 1917 m. bolševikinės revoliucijos ir sovietinės santvarkos.

Komunistinė vyriausybė buvo įsakiusi išžudyti Rusijos karališkąją - caro šeimą ir nuo to laiko santykiai su Britanija buvo nutrukę.

Valstybiniuose Rusijos archyvuose randasi daug ranką rašytų laišku Britanijos karaliaus George V-jo, pirmos eilės pusbroliai, carui Nikolai II-jam.

Laiškuose atsispindi nuoširdūs santykiai ir rūpestis dėl kylančių problemų priešrevoliucinėje Rusijoje.

Karalius Georg V-is,

d. aptarė gautą skundą dėl "Lietuvos kovos ir kankinių istorijos". Ryšium su šiuo reikalu yra gauta nemažai laišku, bet į juos nebus atskirai atsakoma.

Jeigu būtų kokių nors klausimų, prasoma kreiptis darbo valandomis į Dainą Kobyletę, tel: (708)605-6030.

taciau neleido savo mielam pusbrolui atvykti į Britaniją, patiriamas savo vyriausybės. Taip 1918 m. caro šeima, Lenino įsakymu buvo nužudyta Sverdlovsk'e (dabar vad. Jekaterinburg).

Namas, kuriame buvo nužudytas caras ir jo šeima, Jelcin'o nutarimu (jam esant vietos komunistų partijos viršininku), buvo nugriautas.

Karalienė Elizabeth II yra George V-jo vaikaitė ir jos atsilankymas Rusijoje yra simbolinė parama demokratinių reformų vykdyme. Pokylio metu karalienė savo žodyje pabrėžė, kreipdamasi į prez. Jelcin'ą: "Jūs ir aš per visą mūsų gyvenimą netikėjome, kad toks vakaras, kaip šis, kada nors galėtų įvykti. Aš esu pirmasis Britanijos monarchas, atsilankanti Maskvoje. O Jūs - pirmasis nepriklausomas Rusijos prezidentas".

/tęsinys 2 psl...../

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūta, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Jonas Aistis

VĖLINĖS

Jos buvo rūškanos, sentimentalios
Tos paskutinės mano Vėlinės Kaune -
Su apšviestais nugeltusiais berželiais,
Su lapais čežančiais, su plaukiančia minia...

Ramiai liepsnojo žvakės ir indeliai,
O pakasynų maršas vario krūtine
Dejuodamas gaudino medžių viršūnes
Ir ašarino miglą nuo šakelių...

Be jokio tikslo eidamas per spūstį -
Nebuvo nieko ten lankyt nei liūsti -
Prisiminiau mergaitę, mirusią kadais...

Plaukais, lyg tie gelsvi berželių lapai, -
Gražiai gėlėm papuoštą smėlio kapą
Su širdį veriančiais raudojimų aidais...

Henrikas Nagys

RUDENYS

Ant varpinės bokštų gula lapkričio miglos,
primirkę gailių sutėmų ir atodūsių. Pilkos
išblyškusių sielvarto marškos lininės.

I atvirą duobę žiūri žiūri pajuodę veidai.
Milinių, skarelių, lapų šlapių šlamesys. Ir -
kanopų kapojimas tolimas... žirgo, regėto sapne...

liepsnojančiais karčiais... širmojo žirgo kanopos
kapojo žolę žalia, šviesią žalia, dar žalia...Dunda
i didelę duslią duobę žemė juoda.

Krenta i duobę debesys ir dargana.
Krenta veidai ir varpai, krenta vakaras, krenta
žemė visa ir dejuodamas juodas dangus.

VĖLINĖS- VISŲ MIRUSIŲJŲ PAMINĖJIMAS

Katalikų Bažnyčios liturgijoje yra skirta viena diena mirusiems paminėti, už juos pasimelsti.

Apie tikinčiųjų bendrą malda už mirusius mini šv. Augustinas. Taip pat randame apie mirusiųjų paminėjimą senoje Morkaus liturgijoje šv. Anastazo laikais (295-375 m.). Popiežiaus Gelazijaus I-jo laikais (492-496 m.) mirusiųjų paminėjimas buvo įvesta i kanoną ir įsakyta visiems vienuolynams, o vėliau ir katedroms jį švesti.

Popiežius Pijus X 1914. VI.25 d. dekretu suteikė Vėlinių dienai atlaides visiems kams ir kiek kartų melsis už mirusius. Pop. Benediktas XV 1915 m. leido kunigams Vėlinių dieną laikyti trejas misias: vienas paties kunigo intencija, antras už visus mirusius ir trečias- popiežiaus intencija.

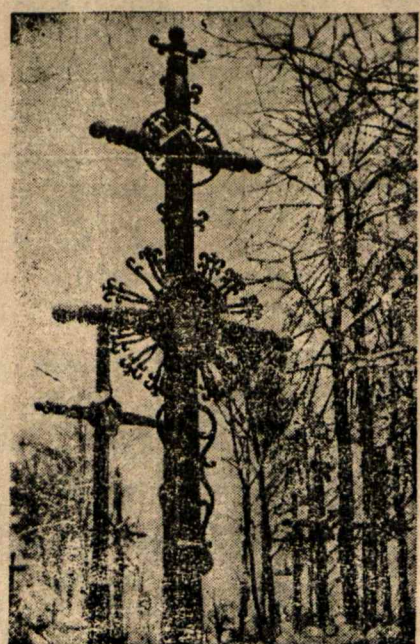
Vėlinių dieną tikintieji duoda išmaldas vargšams, kad šie imelstųsi už mirusius, lanko kapus, puošia gėlėmis, degina žvakeles. Iš senovės laikų yra likęs paprotys padėti maisto ant kapų. Nes buvo tikima, kad vėlės ateina paragauti maisto, aplankyti gyvuosius šeimos narius.

Prieš šiuos maisto papročius kapinaitėse pradėjo ko-
2 psl.

voti kunigai, liepdami dalyvauti Vėlinių pamaldose bažnyčioje ir rinktis tik parapijų kapinėse. Suneštas maistas būdavo dalinamas parapijos vargšams. Šis paprotys dar gana ilgai išsilaikė, pav. Varėnos, Salako apylinkėse teišnyko tik apie 1908 metus.

Lietuvos nepriklausomybės laikais buvo išgalėjęs gražus paprotys Vėlinių dieną puosti karių, savanorių ir didvyrių kapus.

Rusų okupacijos laikais Vėlinės švėsti buvo uždrausta, nes jiems atrodė, kad tai ne tik religinės apeigos, bet ir savųjų didvyrių ir karių pagerbimas, kurie aukojosi, kariavo ir mirė už savo tautos laisvę.

/.....atkelta iš 1 psl./

Min. p-kas Černomyrdin'as puotoje nedalyvavo, sklido gandai, kad jis atsišalins, bet jis ir jo partarėjai tuos gandus paneigė, būdami prie Juodosios jūros, Soči vasarvietėje. Karalienę pasitiktį igaliojo savo pavaduotoją Oleg N. Soskovets'ą. (Jis jau juokais vadinamas "Atsiprašymų" ministru, nes jau teko jam atsiprašyti Airijos min. pirmininko, kai šis nesulaukė išlipant iš lėktuvo prez. Jelcin'o jį pasveikinti, o šiam grįžtant namo, po susitikimo Washington'e su prez. B. Clinton'u...)

Besilankat St. Petersburg, karalienė buvo apdovanojta gėlėmis ir jos portretu.

• KAHNAWAKE rezerva-
to indėnai pasirašė sutartį

Lietuvoje

B.N.

Rūpintojėlio, pastatyto prie Laptevų jūros, kopija Rumsiškės. Autorius V. Gikavičius
NUSTATYTOS IR
PATVIRTINTOS TRANZITO
Taisyklės

ELTOS pranešimu, po dviejų svarstymų Lietuvos vyriausybė patvirtino Užsienio valstybių pavoje ir karinių krovinių vežimo per Lietuvos Respublikos teritoriją taisykles. Užsienio valstybių karinius, tarp jų ir pavojingus, krovinius bei neginkluotus karius bei civilius tarnautojus per Lietuvos Respublikos teritoriją bus leidžiama vežti tik iš anksto pateikus paraišką ir gavus Krašto apsaugos ministerijos Transporto tarnybos vienkartinį leidimą. Tokie leidimai išdujami tik tuo atveju, jeigu tam pritaria Lietuvos Seimas, ir jeigu tokiu prašymui tarpininkauja Jungtinės Tautos ar kitos tarptautinės organizacijos, kurioms priklauso Lietuva.

Pagal taisykles, neleidžiama vežti karinių krovinių sunkvežimiais ir oro transportu, karinis vežimas vykdomas tik geležinkelio. Tačiau virš Lietuvos teritorijos gali skraidyti užsienio valstybių karo orlaiviai. (Kodėl? Red.)

Taisyklėse numatyta, kad gyvoji jėga ir ginkluotė ar technika per Lietuvą turi būti vežami atskirai. Bendras karinio transporto vagonų skaičius negali viršyti dviejų prekių sąstatų (ne daugiau kaip 110 vagonų) per parą, vienu metu per Lietuvą ne daugiau kaip 180 neginkluotų užsienio valstybių karių, be teisės išlipti Lietuvos teritorijoje.

KODEL NEPRIIMTINA TARPVALSTYBINĖ SUTARTIS SU RUSIJA DEL KARINIO TRANZITO PER LIETUVĄ

"Gimtas Kraštas" nr.40
atspausdino Mečio Laurin-
kaus straipsnį šiuo, dideli
nerimą, rūpestį ir nepasi-

su Kanados federaline vyriausybe Ottawoje, kad turi teisę per 3 metus patys tvarkyti idarbinimo programas, panaudojant jiems suteiktą \$3.8 mil. vyriausybės paramą.

Kahnawake turi apie 50% bedarbių. Pagal šią sutartį vietos genties taryba administruos idarbinimo ir paruošimo darbams specialistų programas, kaip kad yra tvarkoma federalinės vyriausybės.

Vyriausias indėnų vadas Joe Norton'as pareiškė, kad toks susitarimas su federaline vyriausybe suteiks galimybę indėnams būti naudingiems ir savo bendruomenei ir kaimynams. Jis tikisi panašaus susitarimo su Québec'o vyriausybe. Neatrodė, kad tai bus lengva padaryti...

PRANEŠA Salfass:

V-tosios PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNES

Ivyks 1955 m. liepos 30-rugpjūčio 5 d.d., Lietuvoje, išskyrus kalnų/alpinistinį/ slidinėjimą. Š.m. liepos mėn. 4 d. VILNIUJE įvyko V-ųjų PLSŽ-nių Organizacinio Komiteto posėdis, kuriame dalyvavo ir išeivijos sportinių organizacijų atstovai. Salfass-gai atstovavo Audrius Šileika - Salfass C.V-bos pirmininkas, Mindaugas Leknickas - C.V-bos pirmininko pavaduotojas, Sigitas Krašauskas - C.V-bos sekretorius, Vitas Rugienius - Detroit'o LSK KOVO vice-pirmininkas ir Rimantas Dirvonis - Chicagos ASK LITUANICA" pirmininkas.

Posėdžio / susirinkimo dalyviai buvo supažindinti su V-ju PLSŽ-niu formatu. Žaidynės numatomos vydyti net 25-kiose sporto šakose. Vyk diskusijos dėl žaidynių bendrųjų ir paskirų sporto šakų nuostatų. Galutiniai nuostatai bus pateikti iki 1995 m.vasario mėn. 15 d.

KALNŲ SLIDINĖJIMO varžybas nutarta vykdyti KANADOJE. Numatoma data- 1995 m.vasario 23, 24 ir 25 d.d.

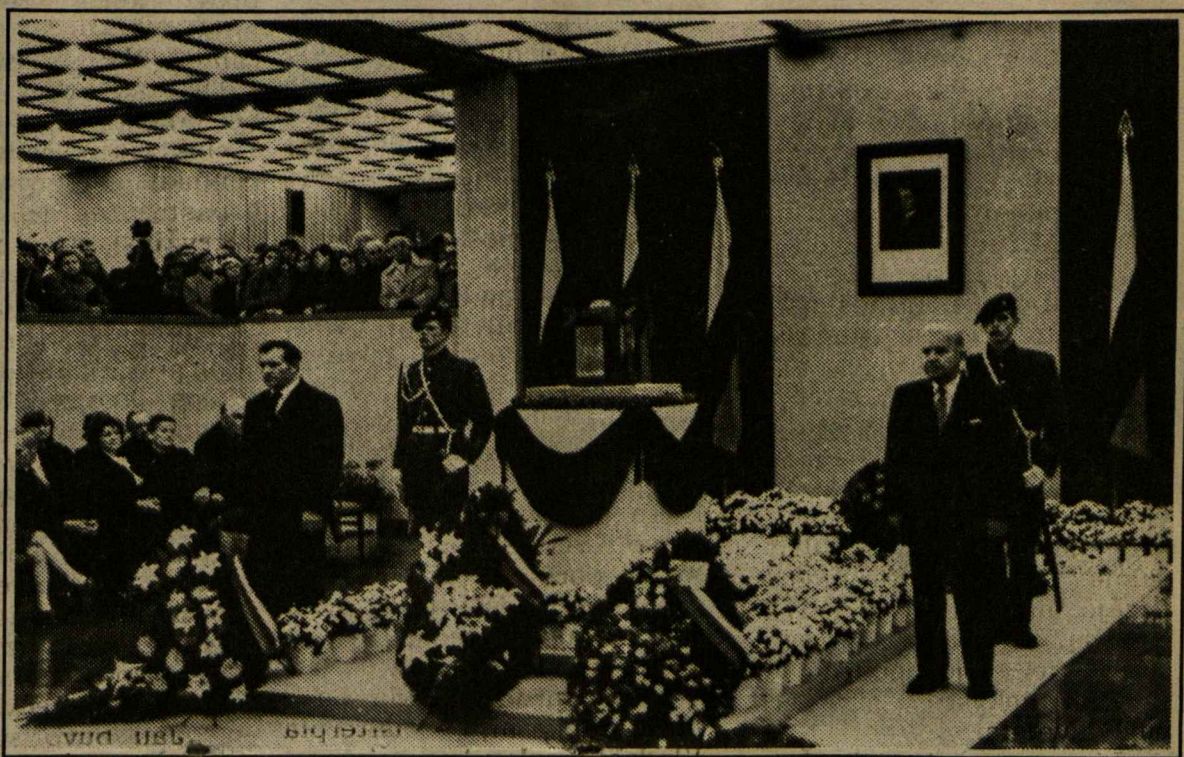
Salfass-gos išvyka į V-tasias PLSŽ-nes ruošiamas atskirai iš JAV, ir atskirai iš Kanados.

JAV išvykos komiteto pirmininkas yra Algis Rugienius, 3620 Burning Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511, tel: 810-642-7049. Fax- tas pats.

KANADOS išvykos k-to pirmininkas - Mindaugas Leknickas, 141 Blyth Cresc., Oakville, Ont., L6J 5H5, tel: 905-844-7000.

Išeivijos sporto darbuotojams pareiškus nepasitenkinimą dėl Lietuvoje rengiamos išleisti Lietuvos Sporto Istorijos knygos išeivijos skyriaus turinio, prieita susitarimo, kad išeivijos skyrius bus perredaguojamas. Šį darbą atlikti sutiko Salfass-gos Centro Valdybos sekretorius Sigitas Krašauskas.

Salfass Centro Valdyba

Vykdamas Velionio valią, - trečiojo Lietuvos prez. Kazio GRINIAUS palaikai atvežti i Lietuvą. Seimo rūmuose atiduodama paskutinė pagarba. Nuotr. V. Kapočiaus

tenkinimą sukėlusį ir sukeliantį, klausimą.

Straipsnyje rašoma:

"Prieš savaitę Lietuvos Vyriausybė patvirtino užsienio valstybių pavoje ir karinių krovinių vežimo per Lietuvos Respublikos teritoriją taisykles. Užsienio valstybių karinius, tarp jų ir pavojingus, krovinius bei neginkluotus karius bei civilius tarnautojus per Lietuvos Respublikos teritoriją bus leidžiama vežti tik iš anksto pateikus paraišką ir gavus Krašto apsaugos ministerijos Transporto tarnybos vienkartinį leidimą. Tokie leidimai išdujami tik tuo atveju, jeigu tam pritaria Lietuvos Seimas, ir jeigu tokiu prašymui tarpininkauja Jungtinės Tautos ar kitos tarptautinės organizacijos, kurioms priklauso Lietuva.

Pagal taisykles, neleidžiama vežti karinių krovinių sunkvežimiais ir oro transportu, karinis vežimas vykdomas tik geležinkelio. Tačiau virš Lietuvos teritorijos gali skraidyti užsienio valstybių karo orlaiviai. (Kodėl? Red.)

Taisyklėse numatyta, kad gyvoji jėga ir ginkluotė ar technika per Lietuvą turi būti vežami atskirai. Bendras karinio transporto vagonų skaičius negali viršyti dviejų prekių sąstatų (ne daugiau kaip 110 vagonų) per parą, vienu metu per Lietuvą ne daugiau kaip 180 neginkluotų užsienio valstybių karių, be teisės išlipti Lietuvos teritorijoje.

Taisyklėse numatyta, kad gyvoji jėga ir ginkluotė ar technika per Lietuvą turi būti vežami atskirai. Bendras karinio transporto vagonų skaičius negali viršyti dviejų prekių sąstatų (ne daugiau kaip 110 vagonų) per parą, vienu metu per Lietuvą ne daugiau kaip 180 neginkluotų užsienio valstybių karių, be teisės išlipti Lietuvos teritorijoje.

Taisyklėse numatyta, kad gyvoji jėga ir ginkluotė ar technika per Lietuvą turi būti vežami atskirai. Bendras karinio transporto vagonų skaičius negali viršyti dviejų prekių sąstatų (ne daugiau kaip 110 vagonų) per parą, vienu metu per Lietuvą ne daugiau kaip 180 neginkluotų užsienio valstybių karių, be teisės išlipti Lietuvos teritorijoje.

kariuomenės, išvedamos iš Vokietijos, tranzito per Klaipėdą (Pabr."NL"). Po kelių derybų delegacijų susitikimų buvo parengtos laikinos taisyklės, kuriose esminė problema buvo mokesčio už tranzitą dydis.

Po rinkimų į Seimą, keičiantis valdžioms, taip pat ir derybų su Rusija delegacijos nariams, tranzito problemos niuansai liko Rusijos derybų delegacijos rankose, be to, tikėdamasi iš naujos Lietuvos valdžios "švelnės Rytų politikos", ši ir pati neskubėjo. Nesustabdžius karinio tranzito po Rusijos kariuomenės išvedimo, Rusijos užsienio reikalų ministerijai atsirado naujų faktinių galimybių - praėjus beveik metams, karinį tranzitą per Lietuvos teritoriją ji pradėjo vertinti kaip įsienėjusią problemą, kurią įmanoma spręsti tik vieninteliu būdu-legalizuoti jį ir parengti tarptautiniais įsipareigojimai paremtą susitarimą.

Opozicijai Lietuvoje pasipriešinus, tranzito problema pradėta svarstyti ir visuomenėje, ir net sociologų klausinėjama jos nuomonės. Rusijos užsienio politikos pergalė tapo akivaizdi- tik jos vienos problema pavirto Lietuvos vidaus politikos reikalu, kurį svarsto visi Lietuvos piliečiai. Be to, žemesnio rango politikų susitikimuose Lietuvai nultos buvo primenama, jog karinis tranzitas yra susijęs su laisvosios prekybos tarp Lietuvos ir Rusijos pasirašyta, bet neveikiančia sutartimi. Ekonominės depresijos kankinamiems krašto žmonėms pradėta piršti mintis, jog priešinimasis tokiu susi-

tarimui ir ekonomiškai Lietuvai yra nenaudinga.

Taip karinio tranzito problemos sprendimo iniciatyva visiškai atsidūrė Rusijos diplomatų rankose, o Lietuvos interesams atstovaujantys politikai - tik besistengiančių išlaikyti orų diplomatinį veidą žmonių padėtyje. Ir jeigu būtų pasirašytas tik Lietuvai palankus sutarties tekstas, Rusijos diplomatijos pergalė nuo to nesumenktų - pirmą kartą po KOVO 11-osios ji būtų privertusi Lietuvos valdžią, nors ir menku laipsniu, pakeisti savo požiūrį į anksčiau aštriai suformuluotą konstitucinę nuostatą dėl nesijungimo į Nepriklausomą Valstybių Sandraugą."

10 MĖNESIŲ NEMOKĖTA ADVOKATAMS

VILNIAUS advokatai iškėlė Lietuvos Vyriausybės kreipimąsi dėl ADVOKATŲ DARBO APMOKEJIMO klausimo sprendimo.

Reikalas eina ne apie algos dydį, bet apie tai, kad jau 10 mėnesių Valstybės paskirtiems advokatams (pagal BPK 56 str. "Būtinąs gynybą dalyvavimas") nemokama ne tik ištatyme numatyto atlyginimo, bet ir jokio simboliško.

Todėl Vilniaus advokatai neapsikentę, tyliai streikavo: Keletą dienų nedalyvavo savo paskyrimuose. Iš karto atsirado problemų, nes be paskirto advokato tardytojai negalėjo apklausti itariamųjų, taip pat baudžiamasis procesas be advokato negali vykti.

Pagal taisykles algos pinigai privalo būti mokami iš valstybės biudžeto

/nukelta i 3 psl...../
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

per Teisingumo ministeriją. Algoms lėšos buvo paskirtos, bet jos pateko į bendrą fondą, kaip skelbiama, ir buvo panaudotos kitur (!)

Iš neoficialių šaltinių sužinota, kad dalis pinigų galų gale pervesta spalio 20 d. ir todėl tylusis streikas nutrauktas.

Na, reikia pasakyti, kad kantrybė - didelė dorybė, tačiau ji neturį taip ilgai drąsinti nemokšų, švaistyti pinigų ten, kur neprivaloma! O jeigu ne visi pinigai pervesti - tai nelaukti dar 10 mėnesių. Tegu pajuda slunkiai ir tvarkosi bei dirba civilizuotai, o ne "pašluodami po kilimu neatidėliotinus reikalus".

**DU LIETUVIAI
SULAIKYTI ŠVEDIJOS
POLICIJOS**

Štai- garbingai pasirodė broleliai lietuviai Švedijoje jau atsidūrė kalėjime. Du Lietuvos piliečiai ir du irakiečiai plaukė Baltijos jūroje nedideliu 8 m. ilgio laivu, kai prireikė prašyti pagalbos sugedus laivo varikliui ir pradėjus veržtis vandeniu į vidų. Iššovus signalines raketas, jūs pastebėjo Švedijos karinių pajėgų lėktuvas tarptautiniuose vandenyse. Visi malūnsparniu buvo nuskraidinti į krantą ir iš ten nugabenti į Karlskroną. Irakiečiai buvo apgyvendinti viešbutyje, o abu lietuviai paimti policijos globon. Jie griežtai atsisakė susisiekti su Lietuvos ambasada Švedijoje. Tikrinama ar jie tikrai Lietuvos piliečiai. Manoma, kad irakiečiai sumokėjo lietuviams po 4000 Am. dolerių kad juos išlaipintų Oland saloje iš kur irakiečiai norėjo nelegaliai patekti į Švediją.

Nė vienas jų neužsiiminėjo jūrininkyste ir nėra buvę žvejais.

Lietuvos ambasada Švedijoje patvirtino, kad prieš šesetą savaitių buvo nuiteisti kalėjimu du lietuviai už vagystes ir po to deportuoti į Lietuvą... Na, broleliai, raitelėliai - panoros gyvenimo užsienio kalėjimuose, kur sužinojo, kameros šildomos, maistas geras, o ir televizijos programų esama, anot vieno - kalėjime atostogavusio ruselio vagiliaus. Koks geras pavyzdys!..

**ĮTEIKTOS PREMIJOS
LIETUVOS ŽURNALISTAM**

Minint nužudytojo Lietuvos žurnalisto Vito Lingio metines spalio mėn. 12 d. buvo įteiktos premijos šešiems žurnalistams, rašiusiems teisėsaugos nusikaltamumo temomis.

Pirmoji (800 JAV dol.) paskirta "Respublikos" laikraščio žurnalistui Virginiui GAIVENIUI, II-oji - (500 JAV. dol.) - "Lietuvos Ryto" žurnalistui Ainiui GUREVIČIUI, III-oji "Panevėžio Balso" redakcijos darbuotojui Gintarui JURĖLAI. Premijos buvo įsteigtos pernai brolių Kazio ir Jurgio BOBELIŲ šeimos, po Vyto Lingio

TREMTINIŲ PENSIJOS NEINDEKSUOJAMOS

"Mes 6 jonaviečiai, reabilituoti tremtiniai ir jų ipėdiniai, šaukiamės teisingumo. Finansų ministerija 1994 m. kovo 15 d. raštu mus informavo, kad pensijos reabilituotiems tremtiniais, pervestos į indėlių sąskaitas po 1991 m. vasario 26 d., neindeksuojamos. Petriui KETURAKIUI, g. 1893 m., buvo perskačiuota pensijos nepriemoka už tremtį - 6290.54 rb. Pinigai nebuvo išmokėti, o nuo balandžio mėn. mokėjo dvigubą pensiją. 1991 m. vasario 26 d. neišmokėtos pensijos likutis - 2713.5 rb. Pagal soc. skyriaus išduotą pažymą 50% įrašyta į investacinę sąskaitą. Neišmokėtas likutis 1014 rb. pervestas į Taupomąją banką. Adolfina CIBULSKIENĖ paveldėjo tremtinės motinos neišmokėtą pensiją 5625 rb., kuri pervesta asmeninė sąskaiton neindeksuota. Antanas LIVINSKAS, tremtinys ir 2-os grupės invalidas, taip pat paveldėjo mirusios motinos neišmokėtą pensiją, kurią 1991 m. gruodžio 16 d. pervadė į Taupomąją banką - 6435 rb. Vladui ir Broniui SADAUSKAMS už motinos darbą ir tremtį Igarkoje nuo 1948 m. pervesta po 71.69 Lt.

Sedoje -

**SEDOJE -VĖL "TĖVYNĖS
APSARGOS RINKTINĖ"**

Juozas Kuckailis

I senąją Sedą ir buvusį Plinkšių dvarą (Mažeikių r.) spalio 2 d., sekmadienį iš pat ryto rinkosi būriai uniformuotų vyrų - atvyko šaulių, Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos savanorių, motodesantinio bataliono karių. Tai buvo Tėvynės Apsaugos rinktinės savanoriai, kurie prieš 50 metų prie Ventos, Virvytės, Sedos, Barstyčių šiaurės Lietuviškame dalinyje kovėsi su vėl sugrižtančiais mūsų žemėn sovietinės kariuomenės daliniais. Visi jie iš įvairių Lietuvos kampelių susirinko paminėti Sedos mūšio, įvykusio 1944-jų spalio 7 -ąją, penkiasdešimties metų sukaktį. Toks Lietuvos Apsaugos rinktinės, dar istorijoje vadinamos Žemaičių Rinktinės vėliavos minėjimas šiose vietose surengtas pirmą kartą.

Aikštėje prie Sedos bažnyčios susitiko, sveikinosi daugeliu metų nesimatę kovų draugai. Jiems šis susitikimas buvo labai reikšmingas, juo labiau, kad net laisvoje Lietuvoje jų niekas neprisimena, apie jų kovas niekas nerašo. Suvažiavo žilagalviai vyrai nuo Zarasų, Utenos, Kauno ir kitų Lietuvos vietovių. Rinkosi vietiniai žemaičiai, kad vėl kartu pabūtų tose vietose, kur vyko mūšiai dėl Lietuvos laisvės. Atsiminimai, jų nuotrupos, kautynių epizodai, kritusių jų pavardės, o ištrūkusių iš to baisaus pragaro kiekvieno vis savas likimas. Vieni perėję rusų belaisvių stovyklas, kiti tapo partizanais, trečių keltas nusidriekė į Vakarų.

- Aš parodysiu, kur buvo mūsų apkasai, - išterpia Vladas Kazlauskas, šio renginio iniciatorius ir organizatorius, taip pat buvęs Tėvynės apsaugos rinktinės savanoris, dabar tapęs ir jos istoriku. Jis surinko apie rinktinę daug dokumentinės medžiagos, prisiminimų. Šiomis dienomis kaip tik išspausdinta jo knygelė "Viskam pasiryžę", kurioje bandoma apžvelgti Tėvynės apsaugos rinktinės formavimosi kelią, kovas, jos karių likimus.

nužudymo, įteiktos Vilniuje Seimo Rūmose.

Spalio mėn. 12 d. Vilniuje, "Respublikos" redakcijoje Vito Lingio premija (100 JAV.dol.) ir diplomai buvo įteikti "Lietuvos Ryto" specialiam korespondentui - Valdui BARTUSEVIČIUI už drasą ir principumą, parašiusiam ciklą straipsnių, kaip Kanados pilietei R. Epstein neteisėtai buvo grąžintas didžiulis pastatas Vilniaus miesto centre.

Premiją įteikė "Respublikos" vyr. redaktorius Vitas TOMKUS ir Vito Lingio našlė Laima Lingienė.

-Štai ten, kur dabar elektros pastotė, kur dabar stovi sėdiškių namai, buvo mūsų apkasai. Pasitraukimui galimybių nebuvo, - aiškina V. Kazlauskas. - Jeigu būtume turėję nors šiek tiek artilerijos, būtų buvę kiti reikalai. Tiek mūsų sėdiškių nebūtų žuvę. Tiesa, antras batalionas šiek tiek turėjo minosvaidžių, sunkiųjų kulkosvaidžių. Jie dar apšaudė rusų pėstininkus, kurie slinko paskui tankus.

- Kuopos vadas buvo Kalinauskas, - teigia buvęs kaunietis Linas Gediminas Janulionis. - Bet pagal visus dokumentus, kuriuos aš turiu, vadovavo kapitonas Pranas Počebutas, - patikslina V. Kazlauskas. - Jis prieš savaitę kartu su kitais buvo atsiųstas iš Drezeno. Kai savisaugos batalionas performavo, tuos vadus, kurie buvo nereikalingi, atsiuntė į Tėvynės apsaugos rinktinę-aštuoniolika. Tarp jų buvo ir kapitonas Počebutas, kuris buvo paskirtas vadovauti ketvirtajai sunkiųjų ginklų kuopai. Jis žuvo; guli Sedos kapinėse.

Bet štai, jau susirikiavo vėliavos, šauliai, SKATO savanoriai, kariai, minia patraukė į Sedos kapines, kur palaidota daugiau kaip šimtas Tėvynės apsaugos rinktinės kareivių ir karininkų. Ne taip seniai čia pastatytas aukštas medinis kryžius su užrašu "Žuvusiems už Lietuvos laisvę. 1944 m. spalio 7 d." Žuvo daugiausia pirmojo pulko pirmojo bataliono pirmos kuopos kariai, kurie gynė fronto barą tarp Telšių ir Pievėnų kryžkelių. Batalionai buvo ginkluoti tik lengvaisiais pėstininkų ginklais ir buvo nepajėgūs atremti bolševikų tankų brigados puolimo. Čia palaidotas ir užfrontėje miręs rinktinės vadas pulkininkas Mečys Kareiva.

Jau buvo suorganizuotas pirmas pėstininkų pulkas, formuojamas antras, pradėtas telkti trečias. Kaip buvę jų kariai liudija, pulkuose buvo apie 5-6 tūkstančiai vyrų. Beje, išliko išvežtas į užsienį rinktinės archyvas, o savanoris Jonas Tarvydas išgabeno pulko vėliavą, kuri dabar jau sugrąžinta iš Kanados į Lietuvą.

Prie kryžiaus, padėjus gėles, amžinojo poilsio vietą pašventino Kauno Šv.

Taupomasis bankas pranešė P. Keturakiui 1993 m. gruodžio 16 d. raštu, kad Vyriausybė 1993 m. lapkričio 24 d. priėmė nutarimą Nr. 877, kuriuo buvo numatyta kompensuoti buvusiems politiniams kaliniams, tremtiniais ir jiems prilygintiems asmenims išmokėtas grąžinto turto vertės atlyginimo sumas į sąskaitas, pervestas po 1991 m. vasario 26 d. (iki 1992 m. liepos 1 d.)

Šiame nutarime rašoma, kad nenumatyta kompensuoti socialinio draudimo įstaigų po 1991.02.26 d. pervestas pinigines sumas į indėlius už išbūtą laiką tremtyje. O ar galėjo ekskomunistų vyriausybė pasielgti kitaip? Kaip žinoma, trėmimų organizatorių pirmieji talkininkai buvo kolaboravusieji su okupantu komunistai.

Prisimename, kad kompensacija už sovietų katorgoje praleistą mėnesį sudaro... 50 (penkiasdešimt) ct.

Užtat buvusiemis partokratijos bosams sudarytos lengvatos nusipirkti dvarą už tūkstantėlį ar kelis.

Kas išgirs apiplėštų nelaimėlių šauksmą?

KNYGŲ PĖDSAKAIS

Malonu buvo skaityti partizano Patrimpo - Juozo Petrasos prisiminimų knygelę "Žvilgsnis atgal", kurioje aprašytas Balbieriškio miskas, prie kurio užaugau. Yra kurie vaizdai, o ir partizanai, kaip gyvi stovi akyse. Yra dalykų, kurių užmiršti neįmanoma. 1945 m. kovo 7 d. dešimties žuvusių partizanų būrio sąrašą paskutinis - Stasys Brusokas. Gaila, kad nenurodyti slapvvardžiai. Jeigu kalbama apie Putiną (gimimo metai atitinka), tai jis žuvo vėliau ir kitur. Norėčiau pasakojimą apie Putino pabėgimą papildyti kai kuriomis detalėmis. Tai diena, jau po pietų į mūsų kiemą rogėmis įvažiavo pusbrolis Bernardas Terespolskis. Uždusęs ėmė pasakoti, kaip rusai vijęsi Stasiuką (Putiną), kaip šis iš vienu rogių išoko į jo roges ir, kiek įkabindami, nuo Rudėnų pasileidė į Būdininkus. Mano tėvelis tada supyko, kam prie vaikų šis išpasakojo tokius dalykus ir patarė grįžti namo kita puse. Sužeistą Putiną paliko Būdininkuose pas Juozą Brūžgą. Tas ir gydytoją parvežęs. Garbė jam. Partizanas Austras - Antonis žuvo Būdininkuose ne 1952 m., o 1948 m. liepos mėnesį.

Antaninos Garmutės knygoje "Išėjo broliai" irgi radau parašytą apie pažįstamus vyrus. Ten rašoma, kad partizanas Jonas Kučinskas - Spyruoklis žuvo tarp Balbieriškio ir Alytaus. Spyruoklis žuvo Pilotiškiuose, bėgdamas iš Drauginio sodybos. Kadangi tuo metu mūsų krašte kovojo ir Petras Kučinskas - Tyla, manyčiau ten buvus jo broli.

Išsirikiavę buvę Tėvynės

apsaugos rinktinės pulkų

kariai. Tiek jų atvyko

į iškilmes.

Nuotr. J. Kuckailio

Antano bažnyčios kleb. Juozapas Čepėnas, kurio trys broliai dalyvavo Sedos kautynėse ir vienas jų, Pranas, vėliau traukdamasis į Vakarų, žuvo.

- Bolševikinės okupacijos metais daugelis sėdiškių, nepaisydami jokio draudimo, ant šitų kapų padėdavo gėlių, - primena Sedos miesto tarybos pirm. Vytautas Liauba. - Kapai buvo sulgyinti su žeme, griežtai saugomi ir stebimi, kad kas jų nelankytų. Per Vėlinės čia būdavo uždegamos žvakutės. Sėdiškiai juos prisimena. Dar yra gyvų liudininkų, kurie karius laidojo.

Vietinės rinktinės vardu kalbėjo buvęs kuopos vadas majoras Petras Narinkevičius, Tėvynės apsaugos rinktinės pirmojo bataliono antros kuopos savanoris, kautynių prie Sedos dalyvis o dabar Vytauto Didžiojo universiteto rektorius prof. Bronius Vaškeelis.

Savo žodyje jis pabrėžė: - Šiandien vis dėlto verta susimąstyti ir pagalvoti ką reiškia ši diena. Ką reiškia prisiminimas šio įvykio, kuris vyko prieš 50 metų. Tuo metu atsirado vadovai, kurie pradėjo organizuoti pasipriešinimą. Nors mes žinome, bet neminime įvykių, pavyzdžiui, kada Lietuvos kariuomenė pasitraukė iš Klaipėdos krašto, užleisdama jį vokiečiams, neminime įvykių, kada buvo nusilenkta lenkų ultimatumui, kada mūsų kraštas buvo okupuotas ir kada mūsų kariuomenė pačių jos karininkų pagalba buvo likviduojama, bet mes minime paprastų žmonių ryžtą, kurie sudarė daugumą ir pasipriešino. Ir šis pasipriešinimas - mes nesprendžiame ar jis buvo reikalingas, ar ne, - bet man atrodo, buvo svarbiausias dalykas, mes jį išvylgiame istorijoje. Mūsų istorija susideda iš to, kada lietuviai atsistojo ir pasi-

priešino priešams. Taip buvo daugeliu kartų, taip buvo ir 1991 m. sausio 13-ąją. Istorija mėgsta tuos, kurie jai dominuoja, o ne nusilenkia.

- Nors jaunystę paaukojome siekdami savo Tėvynės laisvės ir nepriklausomybės, mūsų niekas neprisimena ir neivertina. Pragiedrejus Lietuvos padangė mums neatnešė šviesesnės dienos, niekas mums nepasakė padėkos žodžių už mūsų kovas, už draugų žūtį. Iki šio laiko iš mūsų valdžios vyrų niekas neatkreipė dėmesio į Birželio sukilėlius, gen. Plechavičiaus rinktinės karius, Tėvynės apsaugos rinktinės savanorius, - kalbėjo Tėvynės apsaugos rinktinės pirmojo bataliono antros kuopos savanoris doc. dr. V. Kazlauskas.

- Spalio 7-oji - tai be galo liūdnas mūsų atminimas, - dalijosi mintimis Sedos bažnyčios klebonas Saulius Katkus. - Tą dieną daug jaunų vyrų žuvo ne už save, o už Tėvynę, už kitus, už mus. Tą pačią dieną už dešimties kilometrų nuo čia žuvo poetas Vytautas Mačernis. Vienaime savo eilėraščių primindamas Tą, kuris taip pat mirė už kitus, Kristų, jis sakė: aš pažinau karalių savyje. Šitie žodžiai savotiškai tinka šitiems, kurių žūtį šiandien minime, nes tie, kurie numiršta už kitus, nėra nugalėtieji.

Po šv. Mišių, minėjimo dalyviai nuvyko į buvusį Plinkšių dvarą. Čia 1944 m. liepos 28- spalio 7 dienomis buvo iškūręs Tėvynės apsaugos rinktinės štabas.

Iškilminga Tėvynės apsaugos rinktinės savanorių, Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos savanorių, karių, šaulių rikiuotė. Šaulių orkestras grojo Lietuvos himną, buvę rinktinės savanoriai Bronius Vaškeelis, Adolfas Kikilas ir Juozas Radžvilas pakėlė į

ėjau tą rytą į mokyklą. Buvo žiemos pabaiga, sniego daug. Vakarų pusėje pasigirdo šūviai. Po kurio laiko nutilo. Klebonijoje mokėsi kitos klasės mokiniai, o mes tuo metu žaidėme "kvadrata". Tik staiga į kiemą įvažiavo pora arklų įkinkytos rogės, pilnos ginkluotų rusų. Rogėse gulėjo nukautas partizanas, jo vienplaukė kruvina galva buvo iškista pro rogių galą. Iš rogių iššokęs čekistas iškėlęs automatą rusiškai liepė mums nesidintis. Kaip žvirbliai kartu su mokytoja sprukom į klasę ir sėdėjom tylūs, nedrįsdami žodžio pratariti.

Labai norėčiau ką nors daugiau sužinoti apie 1945 m. balandžio mėnesį Būdininkuose vykusį mūšį.

Juozas Kučinskas, Lazdijų raj., Verstaminiai
(Iš Tremtinys" nr.)

**APSISPRENDIMAS
/ Is kun. ROBERTO GRIGO knygos
REKRŪTO ATSIMINIMAI/
(Tęsinys)**

... Kultūrinis renginys, kėlęs tikrą, nesuvaidintą kuopos entuziazmą, buvo šokiai. Jie pradėti rengti tik paskutini 1983-aisiais demobilizuojamųjų tarnybos pusmetį. Anksčiau tai buvo negirdėtas dalykas. Vykdamo jie toje pačioje kino salėje, grojant irgi paskutini pusmetį atsiradusiam karių ansamblui. Čia, šokių salėje, buvo vienintelė vieta kur kareiviai galėdavo išsidūkti, nevaržomi karininkų cenzūros ir statuto reikalavimų. Dauguma, ypač kaukaziečiai ir Vidurinės Azijos sūnūs, tuo viskuo kiek pajėgdami naudodavosi: atsilaisvindavo diržus, kone per visą krūtinę atsagstydavo palaidines, nusiimdavo pilotės - žodžiu, nusizengdavo visiems griežtiesiems "ustavo" straipsniams ir... šokdavo. Panašius šokius matome vesternuose, kur vaizduojama indėnų egzotiškoji kultūra. Šokdavo iki nuovargio, iki prakaito, tarsi norėdami su tuo prakitau kažką iš savęs išsunkti. Neatsilikdavo ir karininkai. Čia, aklame, tvankiame sūkuryje, tartum išnykdavo pavaldumo ir baimės santykiai (iki pirmos griausmingos Satarovo komandos). Ateidavo merginų - miestelio gamyklos darbuotojų, laborančių. "Blatinieji" ir laisvesnieji nuo darbo jas pažinojo, vadindavo vardais. Bet porinių šokių mėgėjų buvo vos keletas - daugiausia, pakludami naujausiai madai, įnirtingai darydavosi pavieniai šokėjai. Man atrodė,

APSISPRENDIMAS

Ansamblui vadovavo muzikalus seržantas Serioža Kudinas, vienas iš nedaugelio tų, kurie išlaikydavo išmintingą vidurį: per daug nesėdavo ant sprando pavaldiniams ir neleidavo, kad jam ant sprando liptų. Būdinga, kad iš saviveiklinio ansamblio repertuaro neprisimenu (tikriausiai ir nebuvo) nė vienos ryškiai "rožinės" - komjaunuoliškos dainos. Visos buvo lyrinės, apie pavasarį, meilę, viltį... Žodžiu, apie tai, kuo labiau negu duona maitinas engiamo žmogaus siela. Tuo metu Rusijoje, jei gerai tuos reiškinius supratau, kūrėsi kažkas panašaus į mūsų "Alikus", "Dobila", pusiau nelegalius muzikinius ansamblius, kurių dainų tekstuose ir gaidose ryškėjo tikresnių vertybių ieškojimai, blaškymasis neviltingos ir nuojautos tikėjimo, kad turi būti kažkas daugiau negu kasdieninis darbas, purvas, melas ir galiausiai - mirtis. Viena tokia daina, atlikėjams nė nenujaučiant, nuostabiai atliepdavo mano padėti ir skatino neištižti - ištverti - laimėti. Jau pačiuose žodžiuose pulsavo nesutramdomas ilgesys to, ką sutrypė praėjusios kartos:

(Prisimeni, kaip viskas prasidėjo...

Viskas buvo nauja ir pirmąkart,

Kaip statėme valtį ir jos vadinos

"Tikėjimas", "Meilė", "Viltis".

Geriu už jus, už tuos, kas jūro,

Už tuos, ką pamilo banga,

Ir jeigu tikslas vienas ir liūdesys ir džiaugsme,

Tai tas, kuris neišsigaš

Ir kuris irklų nepames,

Tas savąją žemę suras!")

(Vertimas iš rusų kalbos).

Viskas buvo puiku (atmetus jūrininkiską gėrimo propagandą), ir tie vaikinai, kurie scenoje iširežę bruzgino elektrines gitaras, ir šiandien nežino, kad jie ragino mane "nemesti irklų" - savo ryžto irklų - ir plaukti savojon žemėn, plaukti, kas bebūtų - tik grynios sąžinės lauktuviams! Nes juk ir mūsų tikslas buvo vienas ir liūdesys, ir džiaugsme! Štai kokiais neatspėjamais būdais, pasirinkdama netikėčiausias priemones ir padėjėjus, Apvaizda moka teikti silpnam jėgą ir padrašinimą!

"Jei kovoti, tai iki pergalės"

Artėjo antrosios Kalėdos nelaisvėje. Naujokai jau buvo susipažinę su Badamo gyvenimo būdu: ir su sekinančiu darbu, ir su patyčiomis, ir su alkium. Tarp pastarojo šaukimo vyrų buvo labai daug ligonių. Prieš keletą metų tokius dar atleisdavo nuo karinės prievolės, o dabar ėjo širdininkai ir kitokie, gamyklos krosnyje, nuo įtampos alpo, padaugėjo traumų, pasipylė kariai į ligonines, dalinio lazaretas buvo pilnas. Labai neištvermingi tiek fiziškai, tiek, deja, dvasiškai, pasirodė mūsų broliai estai. Jų turėjome daug, gražaus kūno sudėjimo, mėlynakių, geltonplaukių, tikrų europiečių. Nemaža išsilavinusių, inteligentiskų jaunuolių. Tačiau gamykla labai greitai iščiulpė jų fizines jėgas, apipuolet ligos, ypač odos susirgimai, šašai, niežai. Jų inteligentiška praeitis šiomis sąlygomis atsigrėžė prieš juos pačius: vagysčių, suktumo ir "disciplinos" aplinkoje daugelis jų niekaip nesuspėdavo susitvarkyti, buvo nuolat plūstami ir niekinami. Juos lengvai įveikė alkis. (Prisimenu, kad ne kitaip ir man klostosi pirmaisiais mėnesiais). Estus nuolat sučiupdavo bėginėjant į parduotuvę, grįžtant su sausainiais, jiems dažniau nei kitiems siųsdavo siuntinius ir perlaidas iš namų, jie turėjo už ką pirkti, o kaip čia nenuraminsi tuščio skilvio, kai tvora tik kelių metrų aukščio (nors ir spygliuota viela apvainikuota). Juos pagaudavo, iškrėsdavo ir su antruoju pakeliu "nusikaltėlių" statydavo prieš rikiuotę: "Tai ką, alkanas?! Neuztenka..." - prasidedo patyčios. Seržantai ir jų viršininkai mėgdavo tokią pedagoginę egzekuciją. Tam, kuris savo pilvo reikalus kėlė aukščiau už karinio drausmės statuto reikalavimus, duodavo kepalą duonos ir būrio akivaizdoje sukomandodavo valgyti. Maciau sceną:

- Ryk! - saukė persigandusiam estui praporščikas Zacharovas. - Kol nesužveisi to savo pakelio sausainių - būrys iš vietos nepajudės!

Estas kemša, o jau nebelenda, - kiekgi tu sausai, neužsigerdamas suvalgysi? Jau jis nebegali, ašaros ritasi veidu, o "auklėtojas" nepajudinamas:

- Ryk, kalės vaike, tu man daugiau po parduotuves nelandžiosi!

Į mūsų dalinį atkėlė kažkur prasikaltusį kareivį Jurą Gužovą. Rusas iš Stravpolio krašto, gražiabalsis ir gudragalvis, jis išsyk įsitaisė mano pamaininiu. Mokėjo daugybę dainų apie kalinius, beglobius vagišius ir mėgo dainuoti. Buvo sugyvenamas, bet dėl mokėjimo pergudraut valdžią (savo naudai) kanceliarija jo nemėgo. Galbūt manydama jį sudrausminti ir laimėti sau, paskyrė seržantui. Ir štai kartą matau - vaikštinėja Jura po rikiuotį aikštę, o aikštėje ant ledo, suspaudęs rankose kažkokius popierius, šliaužioja sustiręs jo būrys. Kas gi čia dabar?! "Garsiau! Vieningiau!" - girdžiu komandas. A, štai kas! Juros vadovaujamas būrys, kurio nemaža dalį sudarė uzbekai, niekaip negalėjo išmokyti žygio dainos. Ir štai išradingas seržantas rado išeitį - įdavė kiekvienam nemokėjusiam dainų tekstus, suguldė aikštėje ir - aida šlifaut pilvais ledą! Kad greičiau ir geriau būrio marsą įsimintų. Šis vaizdas visuomet liks mano atmintyje kaip taikliausia sovietinio "internacionalizmo" iliustracija. Tik nepamiršimenu, kokios dainos tekstą laikė sušalę uzbekiukų rankos - "Rosija-liubimaja moja" ar "Uchodili komsomolę"...

Tai ne vienintelis atsitikimas, kai seržanto anpečiai keiste pakeisdavo žmogų, padėdavo suvėžti bjauriausiems jo būdo bruožams. Kartu su manimi kontroliniame punkte budėjo Serioža Gorentijus. Vaikiną atkėlė pas mus pavasarį, taigi buvo naujokas ir niekur per daug neprisiuko, nepasizymėjo. Atletiško sudėjimo, primenantis muskulų kalnus kultūristas, kokius juos matome reklaminiuose nuotraukose, prieš armiją už kažką teistas. Serioža buvo sąžiningas pamaininis. Nesipykome. Pasipasakojo, kad yra vedęs, jam jau esant armijoje, gimė duktė, rodė mažyčio vaikucio nuotrauką. Gyvo kūdikio - Katrusios- dar nebuvo matęs. Kalbėjomes apie namų ilgėsį, šeimos šilumą, ir man įsiai atrodė esąs protingas, žmoniškas vaikinąs. Bet štai pasikalbino jį praporščikas Zacharovas ir pagalbininkus, ir tapo Serioža degimo cecho brigados seržantu. Degimo cehas - sunkiausias Badamo gamyklos baras, planai čia ne pagal vadų panorėjimą vykdomi, o kai kada ir visai nevykdomi. Ir pradėjo Serioža saviškai tuos planus tvarkyti: kam savo nelengvu kumščiu, kam geležiniu rėmeliu, kol tą muštųjų ir kaip reikiant primuštųjų susirinko geroka grupė. Vis nesuspėjantys dirbti, nevykdytys 4 psl.

Centriniai Vytauto Didžiojo Universiteto rūmai biznio ir vadybos fakultetas Kaune.

Nuotr. Ed. Katino

normos, taigi, kuopos terminologija, "sabotaznikai". Seriožos beatodairišką "valdžią" griežtino dar tai, kad vykdyti sankcijas ne syki imdavosi išgėręs - seržantui šis statuto draudimas lengvai peržiangiamas. Kartą parvedė įsiai įniršęs savo būrį, neįvykdžiusį tos dienos plano. Kai visi buvo kareivinių koridoriuje, sukomandavo "gult!" Sukrito kareiviukai ant mėlyno linoleumo, o jų viršininkas, stambus kaip dramblys, patrypinėdamas ėjo jais, mindė juos kaip gyvą kilimą... Iki šiol nesuprantu, kaip jis tų mažųjų uzbekiukų nesutraiškė... Tada atėjo mintis - juk Dievas yra ir Jis teisingas, toks žvėriškumas anksčiau ar vėliau susilaukia atpildo. Nespėjo prabėgti ir keletas mėnesių, kai Apvaizdos teisė atsiėmė savo. Seržanto sumuštųjų skaičius tiek išaugo, kad jo jau neišmanoma buvo nuslepti. Kažkas, matyt, pasiskundė. Mėlynės, smūgių ženklai buvo akivaizdūs. Gorentijų išvežė į Čimkento hauptvachą. (Kaip tik buvo išleistas naujasis Ustinovo įsakymas dėl sugriežtintos atsakomybės.) Į dalinį atvažiavo žmona, prašė vadus užstoti. Gaila buvo jų abiejų ir vaikelio, kurio tėvas taip ir neišvydo, pikta, kad žmonės taip beprasmškai luošina savo ir kitų likimus. Nejaugi jis taip mažai tenorėjo išvysti savo žmoną, dukterį, išlaikyti jų laimę, kad viską užmiršdavo girtu įjūčio priepuoly? Kokia nusikalstama sistema, ideologija, draudžianti laisvai veikti, dorančioms, teigiamus charakterius kuriančioms institucijoms! Taip žmogus paliekamas savo aistrų žaisleliu.

Serioža teisė karinis tribunolas. Buvo parodomasis teismas- nuosprendį perskaityti turėjo mūsų dalinyje, Lenino kambaryje. Tam reikalui iš darbo parvedė visus būrius. Gorentijus laikėsi išdidžiai, šaltai. Sakėsi viską daręs tam, kad įvykdytų gamybinį planą. Tačiau teisėjai šito nenorėjo suprasti ir davė 4 metus griežto režimo kalėjimo. Koks beiseis iš lagerio šis žmogus? Koks bus jo gyvenimas?

Po teismo, gaudindamas mus Sergejaus pavyzdžiu, zampolitas Taižanovas dėstė: "Sugriovė žmogus savo gyvenimą, ir kas iš to? Vaikelis mažas, žmona jauna... Manote, jinau lauks tuos ketverius metus, kol vyras atsėdės ir pareis? Juk ji taip pat žmogus, meilės smagbių trokšta..." Šitą mintį zampolitas išreiškė taip ciniškai, kad vienas protingas gruzinas, Culadžė, neištvėrė ir išpoškino: "Jinau tam ir žmona, kad lauktų- nors ir šimtą metų!" Tai buvo taip neįprasta, taip svetima tam požiūriui ir žmogui, kuris čia vyravo, taip artima tauriam krikščioniškajam meilės supratimui, kad po susirinkimo priėjau prie Culadžės ir dėkingai paspaudžiau jam ranką.

Kelias Lietuvon

Apie gegužės mėnesio vidurį tris mūsų kuopos "dembelius" - legžną Abdulą Sadykovą, dirbusį virtuvės viršininku, čėčėną Ruslaną Curajevą, buvusį kuopos viršilą ir ingusą Michailą Mucoigovą, kuopos būdinčių šefą - išsiuntė į batalioną Kzyl-Ordoje, iš kur jie turėjo demobilizuotis. Mane tarsi pamiršo, niekas net neužsiminė, kad jau laikas sakyti, kaip dainuodavo Usmanovas:

"Sudie, "kašneli" (taip armijos žargonu vadina praporščiką)

Atitarnavau savo terminą,

O dabar - iki stoties žygis bėgte..."

Iš visų demobilizuojamųjų vienintelis buvau eiliniu ir dirbau gamykloje. Slinko dienos, pamainos, kareiviai stebėjosi, kodėl tebevargstu gamykloje, o kanceliarija tylėjo. Galbūt tai buvo gudriai sumanytas psichologinis puolimas? Griežtai nusistatčiau tylėti ir aš, nė žodžiu neužsiminti apie demobilizaciją, tarytum viskas vyktų kaip ir turi būti. Ryto, vakaro maldoje išsižiūrėjus į stepių melsvynėn nudundančius traukinius, ir tariant "Teesie Tavo valia", - tai nebuvo per sunku. Pakili nuotaika, netgi humoristiniai kupletai eiliuoti sekėsi.

Tik jutau poreikį pabūti vienumoje, todėl dažnai po darbo, ypač švintant, kopdavau ant plokščio gamyklos stogo ir užbaigdavau maldą. Jų pusėje buvo stabuose kuriamos klastos, keiksmas per rikiuotes, mano pusėje - ta kažkaip guodžianti savo erdvių begalybė stepė ir akinančiai tyras dangus virš galvos. Buvau pasirušęs paradinę uniformą, paprastą, be jokių blizgučių. Bet taip pat iš anksto pratinau save prie minties, kad kelionei namo jos neteks apsisivikti. Nuolat pasiekdavo gandai: rytoj, poryt, po savaitės - mane išleidžia. Šypsojau ir neteikiau jiems didelės reikšmės. Bet štai vieną dieną Satarovas pasakė visuosnį rikiuotę. Aptaręs einamuosius klausimus, pasakė, kad laikas mane demobilizuoti. Kiekvieną išleidžiamąjį vadas mėgo išsamiai charakterizuoti pasiliekančiams. Apie mane pasakė:

- Kaip jis tarnavo - taip, bet aš linkiu kiekvienam taip tarnauti...

Vakare išvažiavome. Kartu keliavo naujokai, kuriuos dėl nesugebėjimo prisitaikyti prie Badamo darbo sąlygų buvo nuspręsta pervesti į batalioną. Lydėjo kuopos vadas. Prieš pat išvažiavimą prašytę įsiprašė Igoris Razumovskis ir pagaliau Satarovą jam leido mane iki Čimkento palįdėti. Buvo vasaros šiltis vakaras, stepių platybėse mirgė-

jo tolimi žiburiai, mes sėdėjome sunkvežimio kebule. Krutinė prisipildė neįsakomo pergalės džiaugsmo, galin-go, viską atleidžiančio, savas ir mielas rodėsi dvejus metus matytas gamtovaizdis, nes galbūt greitai nereiks į jį žiūrėti. Tai buvo momentas, kada, anot Pranciškaus Asyžiečio, "ne balsas, bet atodūsiai, ne šauksmas, o meilė, ne arfa, o širdis skambėjo Dievui". Jausmas toks, lyg čia pat alsuotų didinga laisvės krūtinė - jei, pavyzdžiui, Amerikos Laisvės statula galėtų alsuoti... Tiesa, dar buvo visiškai neaišku, ką išgirsiu batalione, tačiau tolo ir sute-moje nyko Badamo kontūrai, ir visa mano būtybė nuoširdžiai kartoj: dėkoju, Dieve, už nelaisvę, kad ji į sąžinę neisibrovė, dėkoju, mano Uola, už išvadavimo viltį, kad šiandien štai taip išvažiuoju.

Čimkente atsiveikiname su Igoriu. Reikia pripažinti: buvo jis tiesus, drąsus ir pabrėžtinai principingas. Prisimenu įvyki - į mūsų kuopą dažnai atvažiudavo bataliono praporščikas Mirzagulovas. Tipiškų karininkijos ydų jis nestokojo. Kartą virtuvėje, kur jau darbavosi Raimundas Šiukas, praporščikui pasirodė, kad kruopų paruošimas neatitinka priderančių standartų. Mirzagulovas paėmė lėkštę su porcija ir tęskė Raimundui į veidą. Mūsų virėjas su lietuvišku nuolaidumu gal būtų nutylėjęs, tačiau scenos liudininkas buvo Razumovskis. "Draugas praporščike, jūs už tai atsakysite", - labai rimtai pasakė jis ir nuėjęs viską atraportavo kuopos vadui. "Tai šlykštus neteisėtumas (bezzakonije), - diplomatų stiliumi išėjo Igoris, - imkitės priemonių!". Ir Mirzagulovas kuopoje daugiau nepasirodė. Čimkento stotyje nelaukta susitikime brigados pulkininką Bomko. Ir tasai, tarnybos pradžioje bandęs pūdyti ir sūdyti, be priekaištų, kone maloniai, palinkėjo laimingos kelionės į namus. Spėlioju, ką reiskia toks nuotaiškų pasikeitimas.

Ir štai mes traukinyje. Švintantis rytas aptinka mus kaitros išdegintuose tyruose netoli Kzyl-Ordos. Vėl atsiveria ir, lėidė mus, uzsidaro bataliono vartai. Randu čionai visus mūsų kuopos "dembelius" - niekur toliau jie ne-nuvažiavo. Pasirodo, kombatas, kaip paprastai tokiais patogiais momentais daroma, surado mūsų šešetui vadinamąjį "dembelišką darbą". Pagal išnaudotojiškas armijos tradicijas šis terminas reiškia užduotį, kuri duodama demobilizauojamiems kariams, pasakant: "kol neįvykdysite, namus matysite kaip savo ausis be veidrodžio!" Didesnį suinteresuotumą sunku ir įsivaizduoti, ir tokiu būdu "dembeliai" spartuliškais tempais nudirba darbus, kuriuos dalinys gal būtų tęsęs mėnesiais ir metais. Toks mūsų daliai tekęs uždavinys buvo vandentiekio remontas - kažkur užsikimšo ar surūdijo vamzdžiai, ir bataliono kriauklės jau keletą savačių kentė sausrą. Taigi, reikėjo atkasti keletą šimtų metrų vandentiekio atkarpą, surasti jos ligą ir ją išgydyti. Sunkiausia fizinio darbo dalį padarė jaunesni kareiviai, komanduojami dviejų vietinių dembelių-seržantų Zuborajevio ir Paizulajevio (abu čėčėnai, abu 1982 m. Jany-Kurgane dalyvavo sužlugusiam priesaikos spektaklyje). Kombatas pažadėjo neišleisti mūsų šešių tol, kol vanduo iš kranų nesimuš fontanais. Per kiekvieną rikiuotę visu iškilmingumu prieš "ramiai" sustingusį batalioną papulkininkis vis iš naujo patvirtindavo šitą nuosprendį mums ir darbų vadovui majorui Marčenkai. Medžiagos, detalės - iš kur norite, kaip norite... Jums reikia važiuoti namo, ne man, griaudėja vadas. Raukės, suprasdamas tokių komandų absurdiškumą, netgi majoras Marčenka. Atkasus vamzdį, paaiškėjo, kad jis surūdijęs, keliose vietose skylėtas, didelę atkarpą reikėjo ištisai keisti. Kuo? Vamzdžių iš "Pravdos" komplektų lenininiuose kambariuose nesusuksi. Už dalinio sienų, gamyklos patvoryje, voliojasi geležinės triubos, ir karininkai ne kartą daro nedviprasmiškas užuominas- sukombinuokite ir važiuosite namo. Armijoje taip ir daroma, tačiau ir man, ir čėčėnams buvo aišku: pakliūsime - teks atsakyti patiemis, viršininkai abeingai nusiuls rankas. Pasiryžau į šią aferą už jokią kainą nesidėti. Nors ir pusmetį čionai pralaukty - neduosiu preteksto sudaryti kriminalinei bylai.

Beveik visus darbus atlikdavo jaunesni kareiviai, mes tikėtai apsukom nuvalytą vamzdį stiklo vata ir tepėm išlydyta smala. Štai kada pradėjo pjauti pats tikriausias ilgesys! Iki šiol, gali sakyti, jo nepažinojau. Nei tarnybos pradžioje, nei Badame to nebuvo. Dabar fiziškai nepavargdavau, galėjau dieną dieną slankioti po kareivines, jau nebepavaldus komandoms, niekieno neujamas ir tartum nepastebimas, o neradau sau vietos! Tas sėdėjimas nieko neveikiant, tas laukimas, tas buvimas kūnu čia, už žvaigždėtų vartų, kai siela jau seniai kas minutę krypto į Tėvynę, - o tai buvo kur kas sunkiau už Badamo nuovargį, dujokaukės bausmę ir molio tešloje geliančias rankas! Irodymas, kad žmogus vis dėlto nėra vien kūnas. Batalione buvo daug lietuvių, netgi vienos kuopos viršila - Ruso-chackas, dauguma jų žinojo priesaikos istoriją ir atvirai man simpatizavo. Buvo gerasirdžių, dorų vaikinių, mes ištisai kalbėdavomės gimtąja kalba, klausydavomės iš namų atsivežtų lietuviškų plokštelių. Bataliono kareiviai

/nukelta į 5 psl...../

APSPRENDIMAS

gyveno nepalyginamai laisviau, nors ir grėsmingojo kom-bato panosėje.

Mano šaukimo vyrai ilgesį malšino iškylaudami po Kzyl-Ordą, po šokius - statutas faktiškai nebegaliojo ir karininkai tai toleravo, nors kartkartėmis pabubendavo rytinėse rikiuotėse.

Vienas iš šešeto niekur nėjau, šleikštu darėsi vien nuo minties gesinti savo skausmą pramogomis svetimame mieste. Draugai stebėjosi, traukė pečiais arba tyčiojosi. Kartais pasiginėdavom moralės klausimais, bet likdavom nesupratę vieni kitų. Tarp savęs jie svarstydavo, ar mane be priesaikos leis namo, ar ne. Sakydavau, kad tai man "vienodai šviečia", nes krikščionio vertybių piramidės viršūnėje yra Tiesa, o ne asmeninis patogumas... Vienas iš tų draugų sakė:

- Kai sugrįši, tikriausiai vienmičiai tau namą nupirks, mašiną, garbins tave, ant rankų nešios?

Jų galvojai netilpo (ir, mačiau, mano atsakymai maža i tikino), kad galima ryžtis kentėti be jokio išskaičiavimo, nesiekiant materialinės naudos...

Taip truko apie savaitę. Gegužės 29-osios rytinėje rikiuotėje išgirdome įprastinį: "Kol vanduo netryks fontanu..." Visi ne per linksmiausi sugrįžom prie griovio. Virintas - nesuvirintas vamzdis lašino vandenį. Ir niekaip nepavyko jį sustabdyti. Apie pietus mane pašaukė į štabą. Viešpatie, klausiau eidamas, ar čia lemiamo išbandymo valanda? Jei išgirsiu: arba, arba priesaika, arba nesvajok apie namus, duok,Jėzau, savo tvirtumo... Kabinete iš už stalo išėjo papulkininkis Akmatelijevas.

- Šiandien po pietų kasininkė atveža kelionpinigius, ir tu važiuoji namo, Grigai. Štai tavo karinis bilietas!

Ir spausdamas ranką, pridūrė:

- Norėčiau, kad mano sūnus toks būtų!

Ir šio žmogaus balse skambėjo nemeluotas nuoširdumas. Va, dabar buvo mano eilė nustepti. Atminties filme praskriejo patyčios, hauptvachtos, pokalbiai ir grasinimai - ir šė tau kad nori! Kokią pergalę Kristus laimėjo! Vadinasi, žmogau, savo sąžinėje supratai, kas gera, kas teisinga! Tai ar ne verta buvo gulėti ant cemento, klausytis išjuokimų stovint prieš išrikiuotą dalinį, ar neverta buvo atleisti, kad nors akimirkai pro baimės, pro Markso, pro dviejų papulkininkio žvaigždžių luobą prasmuštų - žmogus?! Kabinete buvo du plikai kirpti gruzinai naujokai, neseniai pabėgę iš dalinio ir sugrąžinti atgal. Kombat

vainojo juos panašiai, kaip kitados inane, prisiminiau ne vieną analogišką situaciją tarnybos pradžioje ir dabar džiaugsmu tuksincia širdimi negalėjau jiems to džiaugsmo nenulieti:

- Atvažiuos, vyrai, ir jūsų dembeliškas traukinys - nepasiduokite, - sakau.

Kombatas prisakė pasveikinti nuo jo tėvelius, davė į palydas viršlą Rusochacką ir kitą lietuvių rekrutėlių ir paleido tvarkyti popierinių formalumų. Ištrūkęs iš kabineto, skubėjau atsiversti karinį bilietą - dvejus metus, jo nei rankose turėjau, nei akyse mačiau. Grafoje, kur buvo priesaikos data, mėlynavo įrašas ranka -"ne prinimal" (ne-priėmė). Lengviau atsidusau - ačiū Dievui, jokios suktybės! Atsiėmiau kelionpinigius, buhalterė apskaičiavo, kad per dvejus metus plytinėje uždirbau pusantro tūkstančio rublių, - jų į rankas neatiduodavo, išsiųsdavo į namus - ir patraukėme dalinio vartų link.

- Kur tu, Grigas?! - sutrikęs ir tarsi nepatenkintas paklausė vienas mano šaukimo dembelių.

- Namo, - atsakiau nušvites. Taip ir nežinau, ar penketą likimo bendrų taip pat greitai demobilizavo, ar dar palaikė. Mes tryse su ketvirtuoju rusiuku Cholodenka, kuris, pusmetį atitarnavęs, buvo demobilizuotas, gimus ant-ram vaikui - nusigavome kaitros sivilnamom Kzyl-Ordos gatvėm į geležinkelio stotį. Tautietis viršila "suveikė" bilietą į Vilnių per Maskvą. "Vilnius..." - kaip skamba šitas žodis po dviejų rekrutiškų metų! Panašiai turėtų skambėti šaltinio čiurlenimas dykumoje mirštančiam iš troškulio. Buvo dar kažnelis laiko. Lietuviai kažkur nučiu-po šampano, dar kažko. Deja, šitaip reiškiamo jų nuoširdumo negalėjau priimti, - blaivybės priesaika, bučiuojant kryžių iš kunigo Sigito rankų, labiau branginau. Iškart griežtai, bet nepiktai atsisakius, tautiečiai daug ir neįkalbinėjo. Ir štai atsisveikinimo bučiniai prie įkaitusio, krūpsinio traukinio. Kas turėjo darytis tų vaikų širdyse įlaipinant mane į vagoną? Ar yra žodžių, kuriuos ištarus, ten liautųsi katės draskytis? Cholodenka liko laukti kito traukinio, jam - į Šiaurės Kaukazą. Iš lengvo, paskui vis greityn ir greityn "ugninis žirgas" ėmė lėkti neaprepiamo-mis stepėmis. Abipus geležinkelio styrojo belapių, juodų krūmų brūzgynai, iš tolo, rodėsi, jutau suskeldėjusios žemės karštį, o mano sieloje nesuvaldomai skleidėsi mal-dos ir dėkingumo rožės. Kaip stebuklingą išsipildymą kartojau bičiulių atsiųstą psalmę, kurią turėjau persirašęs užrašų knygutėn:

"Viešpačiui savo likimą paveski, Juo pasikliauki: Jis padarys, ko tau reikia..." (Ps 36,5)

- Už du aš kalakutą, kaip verši, paimsiu.
- Prašom imti, ko lauki.
- Vieną še. Nori?
- Atstok.
- Vieną su čvertka. Nori?
- Pusantro, ir neškis.

Iš kitos pusės negailestingai maigė versiuoko šonus, gra-binėjo paslėpsnes.

- Kokio amžiaus?
- Trijų savaitių.
- Kas duos? Zuikiai didesni po krūmus laksto.

Kitoje krautuvii pusėje klestėjo malkų ir šieno turgus. Ten triuksmo ir derybų mažiau, nebent prie vežimų su visokiausia namų apyvoka ir padaryne. Krautuvii gale, tarp kelių nuolatinii būdėlių su niekais, tarp geležininkų, klumpių dirbėjų, kepurininkų, rimorių ir muzikantų, pa-to-giai išitaisęs bobturgis. Ant kaladėlių, ant rankinių veži-mėlių ir rogučių, staciai ant žemės, išdėstytos sėklos, žolės, vaistazolės, šaknelės, svogūnų pynės, dziovintų gry-bų virtinės, gyvacių išnaros ir kita gausi Dievo dovana, surinkta ir surūšiauta iš laukų, pelkių ir sodų. Ir geleži-ninkas Akermanis čia garsino savo spynas, ir klumpinin-kas Paleckas daužė medinius padus, įrodydamas jo naudo-jamo medžio stiprybę, ir galando peili baltai pasirėdęs dešrų dirbėjas Smilga, vadinamas Bekonu. Ir suko rylą nusiūres žmogutis, ir plėšė gerklę medinkojis ūsočius su laimės ratu, ir šalia jo dėliojo ant dėžutės dangčio krak-molinius saldanius su skrybėle ir kauline apikakle vyrio-kas, rėkdamas:

- Pora - lična! Pora - lična! Kas daugiau, kas daugiau! Netoliese braukė skustuvo asmenis į akmenį ir paskui papuštę į diržą, siūlė juomi nukirsti plauką, skrendantį oru. Muliuką, šukas ir dar ką tai raudonai susuptą mėtė aukšty n ir gaudė rankomis gervakaklis, sutinusia nosimi brieklis.

- Du tuzinas už lytų, venas už dykų, o trečias maga-ričių. Sueikit, sueikit, panialis ir ponis ir paniukai, suei-kit! Kavalerai, sueikit! Aš turu dėl tau vena dalikus, kai tu eisi pas panų. Tik vena litų aš du šteki.

Bernai badėsi pašones nykščiais, stumdėsi ir žvangė, atsisukdami į bobas, bet su pirkimu nesiskubino.

- Dvi šteki už veną lytų! Kavalerai, kavalerai, čia un jūsų užtaisimas prigatavotas specijalnai!- šaukė pro suti-nusią nosį.

Ten pat kryždirbis Uogela, skaisčiais žandais ir gelto-nais ūsais senbarnis, tretininkų brolijos ir visų brostvių amžinasis sąnarys, siūlė savo rankomis išdrožtus dievai-čius, jonelius ir arkluius. Dievobaimingai varstė pirštais rožančius, kilėjo škaplierius ir paaukuotas maldaknyges. - Visos ypatos šventos činajos, džiakono paties pasven-tintos. Dėsi į romus po stiklu ir turėsiibrozą savo pa-trono švenčiausį. Po Rymo popiežiaus pavelijimu ir paliecavojimu su atpusku apturėjimu amžinu.

- Švento Roko ar neturi? - domėjosi šeimininė.

- Kaipgi, kaipgi, mamuntų, šventą Roką pūstelninką su šuneliu jam taką nuodėgulių šviečiančią. Šventas Ro-kas - visų gyvulėlių saugotojas ir apiekužas, - sklaidė Uo-gela iš eilės visų šventųjų paveikslus didumo, kaip gričios langas, taip skaisčiai nudėtus, tokiom brangion drapanom, jog širdis salo bežiūrint.

Batsiuovys šalia visokių kurpių, laikė į keletą armoni-kų ir kitų grojimo įnagių, nes turėjo nagus ir tokiom gud-rybėm. Pusbrniai tampė, liurlino išgverusias dumplės. Piemenys seilė varvino, tvirtai pasiryžę, per vasarą gany-dami, užsidirbti ir pirkti rudenį muziką. Kitas akis spragi-no, mėgindamas išpūsti pažaliavusią, kelis kartus susuk-tą trūbele, kurios ir vardo nežinojo.

Į sieną atsirėmęs, aklas elgeta vienodu balsu be atsi-kvėpimo traukė, pakratydamas ištįstą dubenėlį:

- Bro liai lietuviai, tėveliai katalikai, sėsėlės lelįjėlės, broliukai dobiliukai, močiutės kanapėlės, susimylėkit ant vargšo neregio, saulės šviesybės nematančio, jūsų ranky-tes išbučiuosiu, veidelius nuglostysiu... Bro liai lietuviai... Prie šventoriaus milžiniško ūgio Garbanius giedojo tikras giesmes, tik savaip, žemaitiškai:

Er pardūri smakui žoundą

Er atsuka čiortui sproundą...

Tarp monelninkų, elgetų, pardavėjų ir vežimų, slankio-

PAMINETA MIRTIES SUKAKTIS

S.m.spalio mėn.23 d., po specialių pamaldų AV P-jos bažnyčioje , minint Kazimiero Smilgevičiaus mirties 1 metų sukaktį, žmona Danutė Smilgevičienė suruošė priėmimą savo namuose šeimos nariams ir artimiesiems bičiuliams. Paprašytas, dr.Jonas Mališka perskaitė savo parašytą paminėjimo žodį:

"Štai, jau vieni metai, kaip netekome Kazimiero. Netekome labai artimo ir ištikimo draugo. Tas pats puikus namas, tos pačios sienos, primenančios dailės muziejų paveik-lų gausumų, tie patys arti-mieji veidai ir tas pats šeimos nuoširdumas, tik... tik trūksta Kazimiero. Visi, ypač šeimos nariai, esame varžomi širdyje užslėpto liūdesio, nes Kazi-mieras, peržengęs laiko slenkstį, yra Viešpaties namuose. Jis mus paliko. Tikėjimo akimis žiūrint, žemiškasis gyvenimas fizi-niame pasaulyje, laike ir erdvėje yra tik trumpa mūsų egzistencijos dalelė, paženklinta kryžkelėmis, kur reikia pasirinkti taip, kad sukurtume savo vertę amžinybei. Kazimieras jau nebeturį kryželių.

Šeima , ir čia susirinkę artimieji, bandome lyg pa-sipriešinti mirčiai. Mes šaukiame Kazimierą atgal, pas mus, prisiminimuose, kurių yra tiek daug.

Pirmausia, prisimenam Jį, kaip gerą šeimos tėvą, kuria Jis, su savo pasišven-tusia žmona Danute gra-žiai išaugino ir išleido į savarankų gyvenimą. At-vykęs į Kanadą su jauna šeima, turėjo pradėti naują, išvilyjos gyvenimą. Turėda-mas aukštojo mokslo išsila-vinimą (Paryžiuje įsigijęs muzikologijos-pianino kla-sės diplomą, o Kaune, VD Universitete studijavęs teisę ir ekonomiką), panaudojo savo sugebėjimus šei-mos išlaikymui ir lietuviš-kam kultūriniam gyvenimui.

Prisimename Kazimierą akompanuojant solistų gas-trolėms, atliekant aukštos klasės pianino kūrinis tautinių švenčių ir koncertų progą bei privačiuose subu-vimuose.

Su malonumu prisime-name pasisvečiavimus pas W.K.Gentemanus, kur gau-sius viešniais ir svečiais Kazimieras paskandindavo svajingoje pianino garsų jūroje.

Mokėdamas 5 svetimas kalbas, Jis sėkmingai dirbo Nekilnojamo Turto - "Real Estate" versle. Šeima buvo puikiai aprūpinta, draugai kviečiami ir vaišinami.

Kazimiero tėvai buvo turtingi žemaičių bajorai, aristokratai. Tėvas- Jonas Smilgevičius- turėjo didelį Užvenčių dvarą, kalpo pa-vyzdinga ūkį, su spirito varykla, plytine, lentpjūve ir malūnu. Jis taip pat buvo Lietuvos Nepriklauso-mybės Akto Signataras ir daugelio Lietuvos pra-monės ir komercinių institu-cijų kūrėjas.

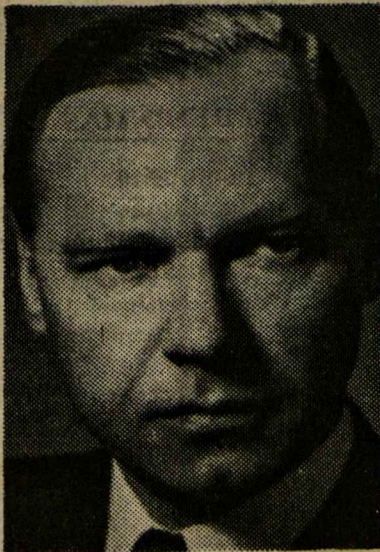
Velionis Kazimieras, gimęs Varšuvoje, augo dvie-jų kultūrų įtakoje. Motina turėjo daugiau lenkų kultū-ros, bet mokėjo lietuvių kalbą. Ji buvo gabi muzikė -pianistė. Kazimieras išsa-vino Tėvo ekonominius, o Motinos muzikinius polin-kius ir sugebėjimus. [sisa-

jo ir šmeižėsi kitokie turgaus apsireiskimai, kaip janaro-las Julikas, paputusių zandų, garbanota barzdelyte ir sena gaisrininkų kepure su visokiomis žvaigždėmis ir ko-kardomis. Keli blizgančios skardos gabalai puošė jo seno žipono krūtinę. Per tautines šventes jis žengdavo visų or-ganizacijų priešaky, dargi pirm dūdų orkestro, kariskai pridėjęs ranką prie kepurės. Ant tilto Antanėlis piktai cyravo savo smuikeliu, o Ušvila, tvirtas vyras, kaip įkas-tas stovėjo ties šulinio pompa, už pančio užsikisęs kirvi ir vienrankį pjūklą. Jis vaizdavo malkų pjovėją, bet tikro-ji jo specialybė buvo siuvinėjimas įvairiaspalvių lopų ant savo sėrmėgos.

Paėjus kiek į šoną, pačiame turgavietės kampe prie gatvės, ateinančios nuo tilto, vyko pats gyviausias ir ba-singiausias turgus. Ten spietėsi silkininkai, surikiavę sil-kių statines, kurias iš savo sandėlių duodavo urmininkas Braudė tuo palaikydamas nuskurusius savo tautiečius.

(Bus daugiau)

5 psl.

Pianistas K. Smilgevičius

vino ir bajorystes nerodą, kurį matydavome ant jo žiedo ir kurį dabar dėvi vyresnysis sūnus Edmundas.

Smilgevičių šeimoje lietuviškumas ėmė viršų ir paliko mums Kazimierą, dalyvaujantį Nepriklausomos Lietuvos kultūriniame gyvenime, atliekant pianino partijas simfoniniuose ir kituose, aukšto lygio muzi-kiniuose koncertuose. Tą patį matėme ir girdėjome ir šiame kontinente. Su mūsų buvusia primadona Elzbieta Kardeliene koncer-tuodami, apvažinėjo eilę Kanados ir Amerikos mies-tų.

Visuomet buvo malonu su Kazimieru susitikti ir pajusti jo mandagų,santūrų aristokratinį ramumą. Jis ne vieno neižeisdavo,neuž-gaudavo; visiems nuoširdus.

Velionis turėjo daug prisiminimų iš turtingo gyvenimo Lietuvoje. Žmona Danutė taip pat iš turtin-gos šeimos. Taigi, Kazi-mieras turėjo daugybę savo ir žmonos draugų muzikų, artistų, verslininkų, pažin-čių ir mėgdavo svečiams atskleisti ryšius su jais, papasakoti įvairius išgyve-nimus.

Šiandien jau to nėra. Mes jau be Kazimiero "po-litikuojam", nešiodami savo širdyje jo netekties liūdesį. Tačiau tikėjimas liūdesį mažina. Mirtis išvaduoja žmogų iš laikinų ir irstan-čių gyvenimo formų, iš ligų ir skausmo, kurių Velionis turėjo gausiai para-gauti. Dabar Jis ilsisi ramybėje. Mirtis turi tik dalinę pergalę. Gyvybė nugali ją. Štai, Kazimiero didžiausias ir brangiausias paliktas turtas yra jo šei-ma: žmona ir du sūnūs su šeimomis, vaikaitėmis. Jie neša toliau gyvybės vėliavą.

Velionis- senelis- galėjo didžiuotis savo vaikaitėmis, kurios, šalia normalių stu-dijų, domisi ir muzika bei baletu, yra griežtai nusi-tačiusios prieš alkoholį ir cigaretes, su meile pa-tarnauja prie stalo ir stro-piai padeda Močiutei virtu-vėje.

Trumpai palietę Velio-nio gyvenimo bruožus, no-rime kreiptis į Viešpatį, kurio rankose yra mūsų visų gyvenimas, mirtis ir prisikėlimas. Susirišti su mirusiais ir dalintis Viešpaties gailestingumu galime tik per maldą. Di-džiausioji ir vertingiauo-sioji mirties metinių dova-na Kazimiero sielai yra šiandien rytą, šeimos pra-šymu, paaukotos Šv.Mišios.

Tad, iš naujo atsiveikin-dami su Velioniu, nuošir-džiai visi kartu prašome: "Amžina atilsį duok Jam, Viešpatie!"

MIŠKAIS ATEINARUDUO

Marius Katiliškis

PENKTAS

Turgavietės aikštę perpus dalijo jos vidury išstatytos dvi eilės senų mūrinių namų. Visi kaip vienas, suskirstyti vienodais perdalais, su langu ir durimis kiekviename sky-riuje, turėjo tą pačią paskirtį ir išvaizdą. Prie durų sil-kių statinė, tarpdury - pats krautuvininkas, o vienintelia-me lange prekii pavyzdžiai, kokie tik įmanomi sutalpinti kelių sprindžių plote. Kai statė juos, buvo geri laikai, ir dėl krautuvii varžės smulkūs prekijai. Vėliau jų nė pu-sės nebėliko. Languis uždarė skarda pakaltomis langinėmis ir tokias pat duris užšovė skersine geležimi. Kitose iš-i-rengė skardininkai ir batsiuviai. Kitur krovė linus, pylė druską ar laikė mažai kam betinkamą šlamštą, vis dar vildamiesi, kad vieną dieną jų prireiks.

Ratų klegėjimas akmeniniu grindiniu liejosi į vientisą dardėjimą. Tik vienoje pusėje jis išsiskyrė savotiškai dus-liai, lyg ritinant tūščius kubilus. Tai Vilkijos tiltas gaudė važiuojant žingine ūkininkams su pilnu krūviu laukę gero-vės.

Viena turagavietės pusė, skirta javų ir kito valgomo daikto prekybai, talpiai pildėsi ratai prie ratų. Valsčiaus pasiūstas vyrukas turgaus rinkliavai vikriai narstėsi tarp jienų ir plėšė iš suvyniotos juostos popierėlius, juos lipin-damas prie vežlankio ar pavalkų kamanto. Centai biro į jo šikšninę tarbą. Traukė iš kišenių, atrišinėjo skareles, o kam trūko, prašėsi palaukti, kol parduos ką.

- Palauksiu, mamyt. Tik pardavus nepabėk man kur į kiemą, - rinkėjas ėjo prie kito ir margino pakinktus valdiškais popierėliais.

Vežimuose blivė versiai surištomis kojomis, pasėsto-mis uodegomis, spurdėjo gaidžiai nusvirusiomis skiauterė-mis, pamėlynavę kalakutai, snapas pražiojusios antys. Sėtuvėse tarp limpelių eilėmis sudėlioti kiaušiniai. Jų tiek daug, jog baugu pajudėti vežime, kad neišivėlus į kiaušiniene. Vistos dėjo iš pasiutimo, sulaukusios pavasa-rio. Ir karvės versiaivos staciai be tvarkos. Pieno ir mėsos išdirbinių tiek, jog šeimininė tik rankomis bega-lėjo mostaguoti, išdygusi lyg guba iš gėrybių krūvos.

Sėjos metas artėjo. Prie grūdų vežimų maišėsi tokie, kam trūko sėklai, ir toks atsakančiai rinkosi, ranką sugrū-dęs iki alkūnės į atrištą maišą. Iškėlęs saują, vartė, pus-tė, kramsonuo priekiniais dantimis. Paskui ėjo prie kito. Išbarstęs keletą saujų, prisikimtes ir prisispjaukęs, su-griž atgal, jei geresnių neaptiks. Parduoti dabar sunkiau, negu buvo prieš keletą metų, kai keliaujančius į turgų pasitikdavo jau atstu laukuose eibės didžiųjų pirklių agen-tų ir, išsikibę į šalydrangius, brisdavo šalia purvynu, iki iš-caulydavo. Javus, linus staciai nuo kelio grobė, ir ūkinin-cas idardėdavo miestelin tuščiom tik apsipirkti ir išgerti. Pasitikdavo ir dabar, bet tik susnos moterėlės sviesto ar čiaušinių pasirankioti, kol šeimininė nesužinojo tikros ciausios.

Javus parduoti niekai, palyginus su pavilgu. Čia tik noterys teturėjo tiek kantrybės ir sugebėjimų pasirieti u miestietėmis.

- Kur kiši savo pirštus? Pirma nusiplauk, nes nežinia a čiupinėjai, - samčiu, kuriuo seikėjo grietine iš bidono, zsimojo ūkininkė. Pirkėja kabino nagu sviestą ir nešė rie burnos.

Aš turiu pakąstavot.

Prisikaštavojai. Matau jau prie kelinto vežimo.

Po kam kiaušėlės?

Dvylika už litą.

Ar neužperėti? -delnu prisidengusi žiūrėjo prieš saule.

Kad užperėsiu su samčiu, tai bus.

Niu, aš gausiu po penkiolika. Čia matyt, karveliai ja tokias kiaušeles.

Jei gausi, tai imk.

i sukosi ten, kur ilgu nupikiuotu plosčiumi miestietis gaidžiui ties uodega, praskirdamas plunksnas.

Kiek šauki už tą gegutę?

Jei pirksi, tai pasakysiu.

Niu, sakyk, sakyk.

Du litai.

. X. 18

Lietuvių Namų Žinios

● Spalio mėn. 9 d. LN sekmadienio popietėje dalyvavo 166 žmonės. Svečių knygoje pasirašė T. Paržauskas iš Port Severn, Laima ir Algis Stepaičiai iš Čikagos, JAV.

Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN V-bos vicep. V. Drešeris.

1:30 val. p.p. Seklyčioje buvo rodomas filmas "Pasaulio Lietuvių Dainų Šventė, Tautinė Šokių Diena" - Žalgirio Stadione, Vilniuje.

● Spalio mėn. 16 d. LN sekmadienio popietėje dalyvavo 150 žmonių. Pranešimus padarė LN Valdybos pirm. V. Dauginis.

● LN Moterų Būrelis i Lietuvą nusiuntė 7 pagalbų paketus.

● Slaugos Namams aukoję: \$ 1.000,- P. Gumbinas; \$250,- Viktorija Daugelavičienė.

Iš viso Fonde yra - \$981,411.31.

● Br. STUNDŽIA, gyvenantis Toronte parašė ir išleido knygą Lietuvoje "Sėptyniose Jūrose". Tai jūri - ninkiškų nuotykių apybraižos, pirmiausia skiriamos skaitytojams Lietuvoje. Ją išleido Lietuvos Rašytojų Sąjunga Toronto jūrinės literatūros Fondo lėšomis.

Tas Fondas jau anksčiau yra išleidęs jūrininkystės ir būriavimo klausimais knygy.

● Rudeninė Kapinių Lankymo diena vyko spalio mėn. 30 d., sekmadienį. Po pamaldų Lietuvos Kankinių bažnyčioje, visą likusį popietį atvykusieji praleido savo artimųjų kapų tvarkymui, paminklų pašventinimui.

Autoakštėje ir kapinėse

tvarką prižiūrėjo Toronto VLADO PŪTVIO Kuopos šauliai.

● BOSTONO ETNOGRAFINIS ANSAMBLIS "SODAU-TO" koncertuos Toronte š.m. LAPKRIČIO mėn. 12 d., šeštadienį, 7:30 val. v., Prisikėlimo P-jos salėje -1021 College Str.

Koncertą rengia Toronto lietuvių choras "Volungė".

Programa ypatingai įdomi tuo, kad tema pasirinkta iš lietuvių angliakasių gyvenimo Pensilvanijoje, JAV.

● LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS praneša, kad perkantiems naujus automobilius bus duodama 70% paskolos nuo automobilio kainos (iki \$30.000).

Daugiau informacijų gausite tel: 416-532-1149.

london, ont.

LIETUVIŲ TELKINIO 30-METIS

Lietuvių Šiluvos Marijos Parapija London'e, Ont., 1994 m. rugsėjo mėn. 11 d. labai iškilmingai atšventė savo gyvavimo trisdešimtmetį.

Savo bažnyčioje 3 val. p.p., koncelebracines Mišias atnašavo vysk. Paulius BALTAKIS, OFM, kartu su buvusiu šios parapijos klebonu kun. J. STĄSKUMI ir dabartiniu klebonu kun. J. KAKNEVIČIUMI.

Vyskupas pasakė turiningą pamokslą bei suteikė Sutvirtinimo sakramentą dešimčiai apylinkės jaunuolių. Giedėjo PAŠVAISTES choras, vadovaujamas muz. A. PETRAŠIŪNO.

Vaišės ir dvasiškių, švenčančių sukaktis, pagerbimas įvyko savoje parapijos salėje, sklidinai užpildytoje šventės dalyviais. KLB Londono Apylinkės pirm., P. KURAS pasveikino kleb. kun. K. KAKNEVIČIŲ, švenčiantį 5-rių metų klebonavimo ir 10 metų kunigystės sukaktis. Jam buvo įteikta speciali laida "National Geographic" žurnalo apie Vatikaną.

P. Kuras pasveikino ir vysk. P. BALTAKĮ, OFM, švenčiantį dešimtmetį vyskupo pareigose. Jam įteikta knyga "London 200". Taip pat pasveikintas ir Londono vysk. JOHN M. SHERLOCK, D.D., esąs vyskupo pareigose 20-tį metų. (Apie jį - atskirai parašyta).

Šventės ir specialaus vysk. Sherlock'o pagerbimo programą atliko PAŠVAISTES choras, vadovaujamas muz. A. Petrašiūno ir BALTIJOS Ansamblio liaudies instrumentų orkestrėlis, vadovaujamas Rasos Kurienės. D.E.

PAGERBTAS LIETUVOS UŽTARĖJAS

Mes būsime su jumis gerais laikais ir... blogais laikais", -

Vysk. Sherlock

Londono vyskupas JOHN M. SHERLOCK, D.D., 1990 ir 1991 m. nustebino londoniškais savo nepaprastu palankumu lietuvių tautai. Jo palankumas buvo daug didesnis, negu bet kurio kito kitataučio, bet kada šioje apylinkėje patirtas. Jis skyrėsi nuo kitų tuo, kad stengėsi padėti lietuvių tautai ne žodžiais, - bet darbais.

Vyskupo Nuopelnai Vysk. Sherlock'as Londone buvo pirmasis iš kitataučių, atkreipęs kanadiečių dėmesį į SAUSIO 13-TOSIOS įvykius VILNIUJE anomis lemtingomis dienomis. Jis tuojau parašė raštą tuometiniam Kanados ministeriui pirmininkui Brian Mulroney, kad jis atkreiptų dėmesį į vėl gresiančią priespaudą Baltijos tautoms, ypač Lietuvai; kad Kanada pareikštų Sovietų Sąjungai griežčiausią protestą, panaudodama

Iškilieji Parapijos šventės ir Londono Vyskupo pagerbimo dalyviai: kairėje - vysk. John M. Sherlock, D.D., vysk. Paulius Baltakis, O.F.M., buv. šios Parapijos, o dabar Lietuvos Kankinių Parapijos kleb. kn. J. Staškus (nusigręžęs), KLB Krašto V-bos pirm. Alg. Vaičiūnas ir dabartinis kleb. kun. K. Kaknevičius (nusigręžęs).

Nuotr: J. Didžbalienės

visas jai įmanomas priemones; kad pareikalautų stabdyti smurto veiksmus ir kad pradėtų taikingas derybas.

Vysk. Sherlock'as įtikino Kanados katalikų vyskupų konferenciją padaryti tą patį. Jos pirmininkas - vysk. Robert LEBEL, irgi tuojau pasiuntė min. pirm. B. Mulroney panašų raštą, ir taip, abu vyskupai įsijungė į svarbią pagalbą Lietuvai. Min. pirm. B. Mulroney pareiškė gana griežtą protestą Sovietų Sąjungai.

Abu vyskupai įrodinėjo, kad lietuvių tauta ir kitos Baltijos tautos pačios turi nuspręsti savo ateitį, o ne jų kalmynai. Tas mintis kiekviena proga žiniasklaidai pareiškėdavo vysk. Sherlock'as, pažymėdamas, kad lietuvių tautos reikavimai yra teisėti ir turi būti visų pripažinti. Kiekvieną kalbą jis baigėdavo savo populiariaja pranašyste: "Lietuva nori būti laisva ir ji... bus laisva".

Visuomet Su Lietuviais

Vysk. Sherlock'as kiekvieną svarbesnę progą 1990 ir 1991 m. buvo kartu su lietuviais. Jis dalyvavo vigilijose ir šaltą, audringą sausio mėnesio naktį prieš vidurnaktį, kartu su vigilijos dalyviais sukalbėjo visą rožinį prie bažnyčios laiptų lauke, kur buvo išstatytos ir gražiai apipavidalintos Vilniuje žuvusiųjų pavardės. Jis buvo su mumis ir per Lietuvos valstybės atstaty-

mo šventę Londone.

Ir čia jis nustebino londoniškais, pasveikindamas kiekvieną šventės dalyvį su laisvės atgavimu, nė vieno nepraleisdamas - paspausdamas ranką ne tuzinui žmonių, bet visai jų šimtenei.

PADĖKOTA VYSK. SHERLOCK UŽ JO NUOŠIRDŽIĄ PAGALBĄ LIETUVAI

KLB Krašto Valdybos pirmininkas A. VAIČIŪNAS specialiai atvyko į Londoną norėdamas išreikšti Kanados Lietuvių Bendruomenės didelę padėką Londono vyskupui. Jam padėjo ir Apylinkės pirm. P. KURAS. Jis jam įteikė ir šias dovanas: gintarinį rožinį ir knygą apie Kryžių Kalną, atvežtus iš Lietuvos. Taip pat ir istoriko dr. Sauliaus Sužiedėlio "The Sword and The Cross" bei žymetą knygą autoritetingojo Michael Bourdeaux "Land of Crosses", išleistą Britanijoje. Pastaroji padovana

tuo ypatinga, kad visa atspausdintoji laida jau yra išparduota ir, po ilgo ieškojimo keliuose kraštuose, pavyko gauti tik vieną egzempliorių, kuris ir buvo įteiktas vyskupui, nors norėta gauti daugiau jų. Tai dėmesio verta knyga.

Savo kalboje vysk. Sherlock'as pasveikino jaunuolius, priėmusius Sutvirtinimo sakramentą. Jis paminėjo ir lietuvių įnašą į Kanados gyvenimą: "Jūsų turtinga kultūra prisidėjo prie kultūrinių vertybių praturtinimo Kanadoje".

Savo žodį baigė, užtikrindamas lietuvius, kad Vyskupija nepamirš jų ne ateityje: "Mes būsime su jumis gerais laikais ir... blogais laikais".

Mūsų maža lietuvių Apylinkė gyvena pilka kasdienybė, ne taip, kaip didžiosios apylinkės. Kai pagauname malonią provaistę, kaip čia aprašoma, džiaugiamės ja - parašome plačiau. D.E.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000. dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis kapitalas neličiamas. Tik palūkanos gali būti skiriamos lietuviškai veiklai.

Sudarydami testamentus, prisiminkime Kanados lietuvių fondą (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tepkime šio fondo narius - aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Aukos siųsti: Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Žinokime kad;

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS ISLAIKYMAS

ALTERNATYVINĖ GYDYMO KLINIKA Bloor West Village

Gydomi ūmūs ir chroniški susirgimai. Pacientai priimami iš anksto susitarus tel: (416)-760-9445. Galima iškvieisti į namus.

Darbo valandos: 9:30 r. - 8:00 val. v. Gydytoja - naturopatė DANUTĖ TURČINSKIENĖ, 256 A Durie St., Toronto, Ont. M6S 3G3

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661 3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8 Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p. Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui prasome skambinti tel: 233-4446

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonas (416) 762-4232

Lilija Pacevičienė - telefonas (416) 762-4232

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 2 Jane St., Suite 204 (corner of Jane & Bloor St.) Toronto, Ont. M6S 4W3

Tel: (416) 762-4232. Fax: (416) 762-5588

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

4.75% už 90 dienų term. indėlius
5.25% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
6.00% už 2 m. term. indėlius
6.25% už 3 m. term. indėlius
6.50% už 4 m. term. indėlius
6.50% už 5 m. term. indėlius
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
8.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.75% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10.000
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 7.50%
2 metų 8.50%
3 metų 8.75%
4 metų 9.00%
5 metų 9.25%
(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 6.50%
(variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

MasterCard

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmadi., antradi. ir trečiadi. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 4.75%
180-364 d. term. ind. 5.25%
1 metų term. indėlius 5.75
2 metų term. indėlius 6.00%
3 metų term. indėlius 6.25%
4 metų term. indėlius 6.50%
5 metų term. indėlius 6.50%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.25%
1 metų GIC-met. palūk. 6.50%
2 metų GIC-met. palūk. 7.25%
3 metų GIC-met. palūk. 7.50%
4 metų GIC-met. palūk. 7.75%
5 metų GIC-met. palūk. 8.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.50%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 8.00%
Taupomąją sąskaitą 3.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki...1.75%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias) sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 8.50%
Sutarties paskolas nuo 8.50%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 8.00%
2 metų 8.50%
3 metų 9.00%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 6.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

NIDOS Klubo renginio šeiminkai - G. ir St. Rimeikiai ir talkininkai: E. Kirstukienė, St. Rimeikis - NIDOS pirm., Š. Babrauskienė, M. Deltuvienė, G. Rimeikienė, J. Rimeikis ir Z. Bulaukienė. Toliau - Z. ir A. Urbanai su akompaniatoriumi A. Mickumi.

hamilton

Nuotr: Augusto Mylės

montreal

PRISIMINDAMI MIRUSIUS IR REIKŠDAMI UŽUOJAUTĄ ARTIMIESIEMS, KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO:

A.a. Kazimiero Mikšio atminimui: po \$50,- D. Žemaitienė ir dukra Audronė, B.A. Griniai, SLA 72 Kuopa Hamiltone; po \$25,- L.E. Klevai, J.E. Bajoraičiai, Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas, S.P. Daliai, Ald. Z. Stanaičiai; po \$20,- J. Kažukauskas, B.D. Mačiai, F.A. Rimkai, S. Domeikienė, P.M. Masiai, A. Garkūnas, S.J. Puniška, A.N. Aleksos, X.Y., K. Deksnys, P.G. Breichmanai, P.I. Giriniai, A. Petraitienė, P.S. Kanopai, L.D. Gutauskai, S. Panavienė, Z. Stonkus, P. Žulys, A.D. Jankūnai, V. Subatnikaitė, K.L. Meškauskai, A. Liaukai, A. Cibai, J.G. Krištolaičiai, K. Meškauskienė, A. Bungardienė, G. Agurkienė, J.R. Pleiniai; po \$10,- V.E. Sakai, K.S. Karaškos, J.J. Stanaičiai, P.M. Šiūliai, P. Vitienė, A. Leščiuviene, V.S. Matukaičiai, V. Kvedaras, V. Kežinaitis, E. Kazickienė; po \$30,- K. Mileris ir J.M. Gimžauskai.

A.a. Balio Orvydo atminimui: \$25,- L.E. Klevai; po \$20,- S. Domeikienė, V.J. Pilkauskai, J.T. Andrukaičiai, A. Petraitienė, J.G. Krištolaičiai, V.G. Kairiai, P.M. Masiai; po \$10,- A. Mačiulaitienė, K.S. Karaškos, P.M. Šiūliai, J.R. Pleiniai.

A.a. Felikso Rimkaus atminimui: \$25,- L.E. Klevai; po \$20,- A. Petraitienė, J.G. Krištolaičiai, J.R. Pleiniai, Marija Guja, P. Žulys, P.Z. Sakalai, S. Panavienė, Z. Čečauskas, L.D. Gutauskai, X.Y., J.R. Jurgučiai, I. Repečienė, P. Armonai, K.S. Kanopai; po \$10,- P.M. Šiūliai, V. Bartininkai.

A.a. Onos Gurgždienės atminimui: \$50,- J.H. Otto; \$30,- R.B. Serafini; po \$25,- Simaičių šeima, L.E. Klevai, Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas; po \$20,- A. Bungardienė, A. Garkūnas, P.G. Breichmanai, P. Žulys, Z. Čečauskas, A. Petraitienė, Z. Stonkus, K. Žiobienė, K.L. Meškauskai, L.D. Gutauskai, J.R. Pleiniai, G. Agurkienė, B. Skvereckienė; po \$10,- K.S. Karaškos, J. Blekaitis, A.G. Repčiai, V.R. Bartininkai.

A.a. Valentino Grikiečio atminimui: \$25,- Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas; po \$20,- J.G. Krištolaičiai, P. Žulys, A. Petraitienė; \$15,- A. Mačiulaitienė; \$10,- V.G. Kairiai.

A.a. Alfonso Balčiūno atminimui: mirusio Winnipeg'e - \$25,- E.E. Kudabai.

A.a. Anelės Blažaitienės atminimui - \$25,- Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas.

A.a. Margaretos S. Alsbergienės atminimui: \$20,- A. Prunskas.

VISIEMS dėkoja už aukas -

KLF

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

"TALKA", LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
 kasd. pal. čekių sask. iki... 4.00%
 santaupas 2.50%
 kasd. pal. taupymo s-ta .. 2.00%
 90 dienų indėlius 5.00%
 1 m. term. indėlius 6.50%
 1 m. term. ind. mėn. pal. 6.00%
 3 m. term. indėlius 7.50%
 5 m. term. ind. 8.00%
 RRSP ir RRIF (pensijos)... 3.00%
 RRSP ir RRIF 1 m. 6.50%
 RRSP ir RRIF ind. 3 m. .. 7.50%
 RRSP ir RRIF ind. 5 m. .. 8.00%

IMAME UŽ:
 asmenines paskolas ... 12.00%
 nekiln. turto pask. 1 m. 8.00%
 Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
 Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

SMAGUS "NIDOS" KLUBO RENGINYS

Kai lapai parausta vyšnių raudonumo, medaus geltonumo ir apelsinų atspalviais, kai jie šugždami draikosi po šaligatvius, žinome, kad priartėjo dar vienas metų laikas. Tokių lapų fone Montrealio žvejų-Medžiotojų (atvirai sankant, daugiausia žvejų) klubas NIDA savo žvejybos sezoną, dar neužsalusiam vandenyje, užbaigia tradiciniiais pietumis su programą. I tokius pietus privalomas ir žuvies patiekalas. Tad šių metų renginyje skanavomės rūkytu unguriu su citrinos riekelėmis. Netruko ir kitų patyrusių šeiminkų pagamintų patiekalų: skanaus neperriebaus kugelio, gerų, sveikatingų deserių, viščiukų, raugintų kopūstų, bulvių ir miško grybų patiekalo. Visa tai buvo leista ragauti ir valgyti po programos. Ji buvo pradėta KLB Montrealio A-kės pirm. Arūno STAŠKEVIČIAUS žodžiu, padėkojant NIDOS klubui už suteiktą laiką padaryti pranešimą netikėtam svečiui iš Lietuvos - Vytui GRUODŽIUI.

Buvęs montrealietis, ekonoministas Vytas Gruodis irgi padėjo NIDAI už suteiktą progą supažindinti Montrealio visuomenę su SOROS FONDO veikla Lietuvoje. Jis perdavė linkėjimus iš Reginos ir Juozo PIEČAIČIŲ, kurie jau kuris laikus gyvena Lietuvoje, o jų sūnus Juozukas lanko ten mokyklą. Parodytas filmas, perduotas TV ekrane, kad ir nebuvo tobulai techniškai paruoštas, supažindino trumpų epizodų grandyje su šio Fondo steigėju SOROS, su svarbiais momentais Lietuvos gyvenime. Matėme Baltijos kelią, trispalvę Vilniuje, Gedimino pilyje, sovietinių tankų Seimo rūmų puolimą. Supažindino su įvairiomis mokslo ir švietimo priemonėmis, kurios šio Fondo dėka pa-

siekė Lietuvą. Mūsų jauniosios kartos kūrybingieji žmonės susipažįsta su naujais mokslo metodais. Visi, pasinaudoję šio Soros Fondo parama, išpareigoja toliau dirbti Lietuvos valstybei.

Matėme Fondo darbuotojų svarbiausiuose skyriuose, jų paruoštas statistines lenteles, bendrą posėdį, žurnalistų mokyklą, psichologinės pagalbos skyrių jaunimui.

Gal tik be reikalo buvo įterpta lietuviams necharakteringas, à la America, perdėtas jaunimo šūkavimas tam tikrais momentais. Tai atrodė lyg surežisuota. Lietuvių temperamentas nėra tokios rūšies, ir nebūtinai reikia tokio stiliaus "ipiršimų". Gražu buvo matyti nuosirdžią spensą, ar galvos atmetimą, suplojant rankomis, ar atydų žvilgsnį, stebint mikroskopą... Tai buvo autentiška.

Pats Vytas Gruodis pradžioje pastebėjo, kad čia tik provizoriniai sujungti epizodai, tačiau idomu buvo sekti ir pasidžiaugti rodoma tvarkingai naudojama Fondo medžiaga.

Padėkojęs Vytui Gruodžiui, Soros Fondo Vykdomojo komiteto direktoriui, Augustas MYLE pakvietė prie garsiakalbio dainininkus Zina ir Albiną URBONUS ir jų akompaniatorių Antaną MICKŲ, AV parapijos choro seniūną - vadovą. Gražiai suderintais balsais Zina ir Albinas, karšti dainos mylėtojai, padainavo tris dainas: Emigrantų dainuotą prie Elbės krantų, Sibiro Tremtinių ir Karių - partizanų. Visiems nuosirdžiai plojant, jie įtraukė ir visą publiką į dar keletą dainų.

Buvęs tremtinys, svečias iš Dzūkijos, p. Uselis dėkojo visiems ir džiaugėsi, kad nepamiršome jų ir kad net mokame ar mokomės tų dainų. Netruko plojimu ir kitiems svečiams iš Lietuvos bei popiečio šeiminkams ir jų talkininkams. Labai maloniai nuteikė visus savo grojimu pietų metu Jonas RIMEIKIS.

Mylimai Draugei

A + A

VERAI JOCIENEI

mirus,

Jos vyrą JUOZĄ, seserį KARLINĘ, seserėčią VERĄ, jos dukrą KRISTINĄ ir visą Jocių giminę užjaučiame jų skausmo valandoje ir kartu liūdime -

Bitnerių šeimai,
 Žemaitaičių šeimai,
 Voroninkaitienės šeimai ir
 Juozas ir Emilija Paunksniai

MIRUSIEJI:

• JUZEFA DAINIENĖ-KLUONIŪTĖ, 93 m. amžiaus, mirė ligoninėje spalio mėn. 27 d.

Liko dukterys - Regina, Jadvyga, Aleksandra, Ona ir sūnus Eugenijus, 15 vaikų ir 18 provaikų.

Palaidota iš AV P-jos bažnyčios Cote des Neiges kapinėse.

• JUOZAS KRUIJELSKIS, 78 m. amžiaus, mirė spalio mėn. 27 d.

Liko žmona Adelė, dukterys Dalė, Janina ir sūnūs Zigmąs ir Valius, du vaikaičiai.

Palaidotas iš AV P-jos bažnyčios St. George Kapinėse, Longueil.

Užuoja mirusiųjų artimiesiems.

• "RŪTOS" KLUBO moterys rengia gražų BAZARĄ š.m. lapkričio mėn. 13 d., AV P-jos salėje.

VISI maloniai kviečiami apsilankyti ir tą dieną rezervuoti šiam renginiui

• KALĖDINIŲ PAPLOTĖLIŲ galima gauti AV P-jos klebonijoje ir per kalėdojančius kleb. kun. J. Arnauską ir kun. K. Ambrąsą.

Taip pat pasinaudojant AV P-jos metinės vakarinės proga.

NESAKYKIME: "VALGYKIME IR GERKIME, NES RYTOJ MIRSIME", bet sakykime: "DIRBKIME IR PADĖKIME VIENAS KITAM, NES ŠIANDIEN ESAME GYVI KARTU".

Havelock Ellis

FONDATION QUEBECOISE DU CANCER skelbia vąj, kurio tikslas surinkti daugiau lėšų tyrimui, slaugymui ir apsaugojimui nuo šios ligos.

Visas aukas galima siųsti Fondation Quebecoise du Cancer, 2075, rue de Champlain, MONTREAL, Que. H2L 2T1. Aukos \$10,- ir

daugiau nurašomos nuo pajamų mokesčio.

• Quebec'o provincijoje vėžio liga paliečia 1 iš 3-jų gyventojų, pagal statistikos duomenis. Daugeliu atveju liga pasireiškia rūkytojų tarpe.

Siunčiant auką, galima pasinaudoti šia iškarpa. Inf.

2075, rue de Champlain, Montréal (Québec) H2L 2T1

NOM: _____
 ADRESSE: _____
 VILLE: _____ CODE POSTAL: _____
 MONTANT: ☐ CHÈQUE ☐ VISA ☐ MASTERCARD
 NUMÉRO DE LA CARTE: _____ DATE D'EXPIRATION: _____
 SIGNATURE: _____ TÉLÉPHONE: _____

N.B.: Un reçu pour fins d'impôt est émis automatiquement pour tous les dons de 10\$ ou plus. Numéro d'enregistrement: 0593152-11-08

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
 123 Maple Blvd., 5784 Verdun Ave.
 Chateauguy, Que., Verdun, Que.
 Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

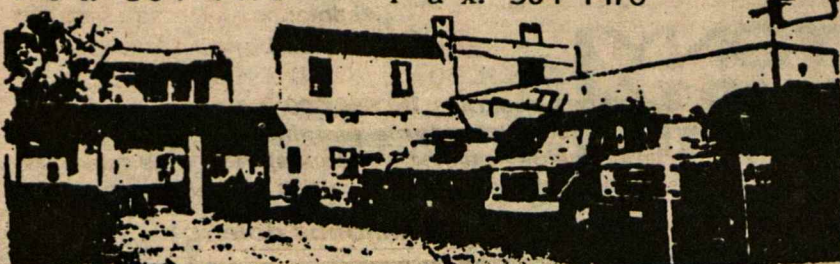
Modernios Kopyčios

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 GEORGE STR., LASALLE, QUE. H8P 1C5

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai aptarnauja lietuvius. Darbas garantuotas, ir prienamomis kainomis.

Tel: 364 1470 Fax: 364 1470

• VERA JOCIENĖ- DUKS-
TENIEKS, buvusi montrealietė ir visiems žinoma "Adam's" restorano savininkė, mirė po sunkios ir ilgios ligos Delhi, Ont., savo vyro rūpestingose globose, namuose.

Liko nuliūdę vyrai JUOZAS, o Latvijoje- sesuo Karline su dukterimi ir kitais artimaisiais.

Palaidota Lietuvių Šv.Jono Kapinėse, Mississauga, Ont.

• STASYS DAUNORAVIČIUS, 69 m. amžiaus, žuvo auto nelaimėje, pakeičiui i Torontą.

Liko žmona ALBINA, 7 vaikai ir kiti artimieji.

Palaidotas Lietuvių Šv.Jono Kapinėse, Mississauga, Ont.

Užuojauta mirusiųjų artimiesiems.

• A.a. Petro Piečičio atminimui laikraščiu NEPRIKLAUSOMA LIETUVA \$100,- paaukojo A.M.Kringelis.

Nuoširdžiai dėkojame! "NL"

• Audra Renata Verbylaitė susižiedavo su Anthony Joseph Zicha. Vestuvės numatomos 1995 m. vasarą.

• Montrealio Lietuvių Aukšinio Amžiaus Klubas RŪTA lapkričio mėn.13 d.,sekmadienį, AV P-jos salėje ruošia vienos dienos BAZARĄ, kuris tęsis nuo 9 val.ryto iki 3 val.p.p.

Bus krautuvėlės, loterijos ir pietūs su kava ir pyragais.

Visokio amžiaus asmenys maloniai kviečiami gausiai dalyvauti.

* RŪTOS Klubas nuoširdžiai dėkoja M.Čapkauskui už padovanotas knygas.

• ŠEŠTADIENINĖJE LITUANISTIKOS MOKYKLOJE veikia keturios klasės: Vaikų Darželis, kurį lanko 12 vaikų, dvi klasės vyresnių, įvairaus amžiaus vaikų, turi 10 mokinių ir ketvirtoji klasė- suaugusių, kurion užsiregistravo 13 asmenų.

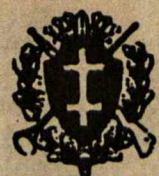
Po karštos vasaros, visi mokiniai sugrįžo su malonumu į mokyklą. I.G.

• Gerbiamieji skaitytojai, prašome patikrinti savo prenumeratos baigimosi datą. Ji užrašyta šalia Jūsų adreso. Metams artėjant į pabaigą, raginame atsiskaityti už šiuos metus. AČIŪ! "NL"

DĖMESIO!

Kaune, Žaliakalnyje išnuomojamas privatus 4½ kamb. butas I-me aukšte. Saugus, su dekoratyvinėmis grotomis ant langų. Apsildomas dujomis. Sodas, kiemas, naudojamas rūšys.

Tel. Montrealyje: 483-4461, Rozita arba Adas. Kaune tel: 79-78-22 -Škėma.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

1994 m.
lapkričio mėn. 20 d.

AUŠROS VARTŲ
BAŽNYČIOJE

11 val. Iškilmingos pamaldos šventovėje
12 val. Minėjimo aktas salėje.

* Kun. Kazimiero AMBRASO paskaita *

MENINĖJE DALYJĖ:

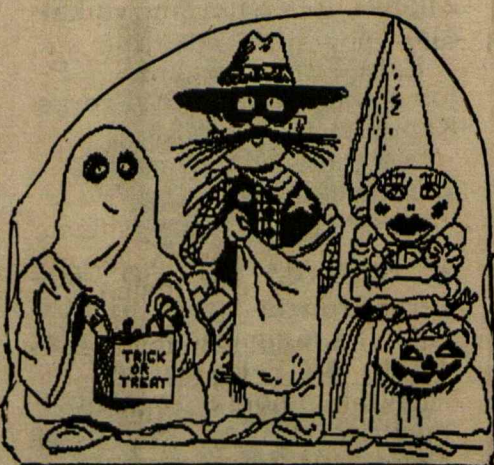
- Montrealio Vyrų Oktetas
- Moterų dainos vienetas "AUŠRA"
- Akompanuoja muz. A. STANKEVIČIUS

Organizacijos kviečiamos minėjime dalyvauti su vėliavomis.

Po minėjimo - kavutė - užkandžiai
IĖJIMAS - \$5.

Rengia L.K.V.S-ga "Ramovė",
Montrealio skyrius

• "NL" Valdybos posėdis
vyks lapkričio mėn. 9 d.,
7 val.v., Redakcijos patalpose.

PASISAUGOKIME BAIDYKLIŲ VAKARE

Optometristai išpėja ir primena, kad Baidyklų "Hallowyn" proga, vykstant vaikštinėjimams nuo durų prie durų, apsirengus įvairiais kostiumais, reikia, kad vaikai būtų labai aiškiai matomi ir kad patys pro kaukes ar galvos apdangalus galėtų gerai matyti kelią ir sekti judėjimą. Dar geriau- nedėvėti kaukių ar gaubtų.

Optometristų Sąjunga skatina:

- vartojant veido dažus ar bet kokius purškalus, pasirinkti tik geros rūšies produktus, kad išvengtų užkrėtimų;
- ant drabužių pritaisyti šviečiančius kaspinus, dėvėti ryškių spalvų drabužį arba neštis uždegtą lemputę;
- neleisti vaikui tą vakarą dėvėti saulės akinų, nes jie sumenkins matomumą;
- vaikai turėtų aplankyti pirmą vienos gatvės pusės namus, tada, pereiti į kitą pusę, o ne zigzaguoti nuo vieno durų į kitas, kitoje pusėje gatvės;
- Automobilių vairuotojus būti ypatingai budriems ir važiuoti su uždegtomis šviesomis, pradedant popiečiu.

TRADICINIAI AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS

PIETŪS

1994 m. lapkričio mėn. 6 d. po 11 val. pamaldų

Aušros Vartų parapijos salėje

- Trumpa programa
- Šilti pietūs, Baras, Loterija

AUKA \$10.-

VISI MALONIAI KVIČIAMI DALYVAUTI

• KLK Moterų Draugija rūpinasi VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAIS Lietuvoje, sutelkdamos lėšų jų statybai ir našlaičių globai.

Naujieji nameliai jaukūs, baigiami įrengti ir tikimasi našlaičių vaikystė ir jų dienos bus šviesios.

Šiuo metu jaučiamas trūkumas tų Namelių globėjų, nes reikia tikrai vaikų mylinčių, viengungių auklėtojų, pasiruošusių šiam darbui, kurie galėtų kartu su vaikais gyventi tuose nameliuose.

Gal, pakeitus kiek taisykles, būtų galima surasti, neblogą išeitį.

SUSIPAŽINSIME - PASITARSIME

Lapkričio mėn 25 d., penktadienį, 7 val.v., Sešelių Namuose įvyks nesenai į Kanadą atvykusių Lietuvių SUSIRINKIMAS - SUSITIKIMAS su Montrealio lietuviais, bendruomenės nariais.

PASIDALINSIM mintimis, planais ateičiai.

Planuojama vyno ir sūrio vakaronė. Kas gali - prašome atsinešti vyno ir sūrio. Lauksime visų!

Rengejai

MAMMOTH BAZAAR

BETH ISRAEL BETH AARON CONGREGATION
6800 Mackle, Cote Saint Luc, Sunday, Nov. 13th,
10 A.M.-5 P.M. New merchandise, including
Family clothing. Bus lines: 104, 161, 162.
Admission free, Snack bar.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ.

Mes su malonumu teiksime aukščiausios rūšies patarnaviną, todėl prašome ir toliau naudotis mūsų paslaugomis. Laukiame Jūsų telefono, jeigu norite, kad siuntiniai būtų paimti iš Jūsų namų.

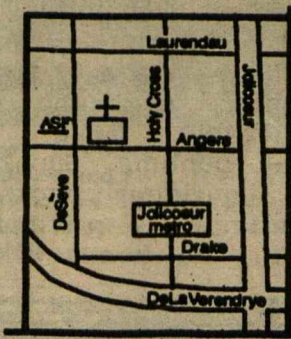
Siuntiniai priimami, kaip ir anksčiau, TREČIADIENIAIS, nuo 9 val.r. iki 7 val.v.

Kaina \$5.10 už kg. Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas - 2 kg. arba \$10.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAMS BET KADA - 7 DIENAS.

TEL: 937-9898
1450 rue DE SEVE,

MONTREAL H4E 2A7
Vytautas Gruodis, Jr.

Maurice Kaplan KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laiku (storage)
- * Taisau ir remodeluoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

PORTRAITS

PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 ch.QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5; tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(nuv.dr. J.MALICKOS biuras)
1440 St.Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

ADVOKATAS

ROMAS IŠGANAITIS

822 Ile de France, St. LAMBERT, Que. J4S 1T7

Tel: 465-1538, Fax: (514) 923-2219

Notarė

RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.

1155 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING

Montreal Québec, H3B 2V6
Tel: 871-1430; Fax: 871-1784

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	6.50%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.25%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.75%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	5.50%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	6.50%
180 d. - 364 d.	5.50%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	7.25%
120 d. - 179 d.	4.75%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	7.75%
60 d. - 119 d.	4.75%	RRIF-RRSP - taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	4.25%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	8.00%
1 metų	8.25%		
2 metų	9.25%		
3 metų	9.50%		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

TAIP ATRODO VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAI

MARIJAMPOLĖJE